

POHJOISMAIDEN NEUVOSTON
SUOMEN VALTUUSKUNNAN
TOIMINTAKERTOMUS
2015

K 8/2016 vp

POHJOISMAIDEN NEUVOSTON
SUOMEN VALTUUSKUNNAN
TOIMINTAKERTOMUS
2015

HELSINKI 2016

ISSN 1237-0584

EDITA PRIMA OY, HELSINKI 2016

Eduskunnalle

Pohjoismaiden neuvoston Suomen valtuuskunta antaa oheisen kertomuksen neuvoston toiminnasta vuonna 2015. Kertomuksessa selostetaan neuvoston istuntoja toimintavuoden aikana sekä esitetään katsaus Suomen valtuuskunnan yleiseen toimintaan vuoden aikana.

Helsingissä 17. helmikuuta 2016

Pohjoismaiden neuvoston Suomen valtuuskunnan puolesta

Juho Eerola
puheenjohtaja

Mari Herranen
sihteeri

S I S Ä L T Ö

<p>1 Tiivistelmä..... 7</p> <p>2 Suomen valtuuskunnan toiminta. 8</p> <p>2.1 Rajaesteiden poistaminen..... 8</p> <p>2.2 Kirjalliset kysymykset..... 9</p> <p>2.3 Valtuuskunnan järjestämät tapahtumat kertomusvuonna ..... 9</p> <p style="padding-left: 20px;">Tiedonvälitystä ja keskustelua valtuuskunnan sisäisissä seminaareissa..... 9</p> <p style="padding-left: 20px;">Kestävä muoti ja nuori yrittäjyys puhuttivat Pohjolan päivässä ..... 10</p> <p style="padding-left: 20px;">Barentsin parlamentaarinen konferenssi..... 10</p> <p>3 Neuvoston uudistustyö..... 11</p> <p style="padding-left: 20px;">Neuvoston valiokuntarakenne..... 11</p> <p style="padding-left: 20px;">Kansallisen kytkennän vahvistaminen..... 11</p> <p>4 Kevään teemaistunnossa pureuduttiin terrorismin syihin ja ekstremismin ennaltaehkäisyyn... 13</p> <p>5 Pakolais- ja siirtolaiskysymykset puhuttivat syksyn istunnossa ..... 15</p> <p>6 Pohjoismaiden neuvosto kansainvälisillä areenoilla ..... 16</p> <p>6.1 Ulko-, turvallisuus ja puolustuspoliittinen yhteistyö..... 16</p> <p style="padding-left: 20px;">Ulko- ja turvallisuuspoliittinen yhteistyö..... 16</p> <p style="padding-left: 20px;">Puolustuspoliittinen yhteistyö..... 16</p> <p>6.2 Itäinen yhteistyö ..... 17</p> <p style="padding-left: 20px;">Yhteistyö Venäjän kanssa..... 17</p> <p style="padding-left: 20px;">Ryhmä Duuman ja Luoteis-Venäjän parlamentaarikoita ja valtuuskunta keskustelivat ajankohtaisista asioista ympäristöyhteistyöstä arktiseen ulottuvuuteen..... 17</p> <p style="padding-left: 20px;">Yhteistyö Valko-Venäjän kanssa .. 18</p>	<p>6.3 Muu alueellinen yhteistyö ..... 18</p> <p style="padding-left: 20px;">Pohjoinen ulottuvuus ..... 18</p> <p style="padding-left: 20px;">Itämeri-yhteistyö ..... 18</p> <p style="padding-left: 20px;">EU-yhteistyö..... 18</p> <p style="padding-left: 20px;">Muut alueelliset yhteistyöfoorumit ..... 19</p> <p>7 Muut asiat ja teemat ..... 20</p> <p style="padding-left: 20px;">Kansalaisyhteiskunta ..... 20</p> <p style="padding-left: 20px;">Pohjoismaiden työmarkkinoiden haasteet ..... 20</p> <p style="padding-left: 20px;">Myrkytön arki ..... 21</p> <p style="padding-left: 20px;">Pohjoismaiden profilointi, brändäys ja kestävä matkailu..... 21</p> <p style="padding-left: 20px;">Ilmastorahoitus ..... 22</p> <p style="padding-left: 20px;">Tulevaisuuden pohjoismainen energiapolitiikka ..... 22</p> <p style="padding-left: 20px;">Arjeplogin sopimus muutostilassa..... 23</p> <p>8 Pohjoismaisen yhteistyön budjetti ..... 24</p> <p style="padding-left: 20px;">Pohjoismaiden neuvoston budjettityö ..... 25</p> <p>LIITE 1..... 26</p> <p>LIITE 2..... 28</p> <p>LIITE 3..... 30</p> <p>LIITE 4..... 39</p> <p>LIITE 5..... 40</p>
---	--

Puolueiden nimilyhenteet

kd	Suomen Kristillisdemokraatit
kesk	Suomen Keskusta
kok	Kansallinen Kokoomus
Lib	Liberalerna på Åland
ps	Perussuomalaiset
r/sv	Ruotsalainen Kansanpuolue
sd	Suomen Sosialidemokraattinen Puolue
vas	Vasemmistoliitto
vihr	Vihreä Liitto
ÅC	Åländsk Center
ÅF	Ålands framtid
ÅSD	Ålands socialdemokrater

1

Tiivistelmä

Kertomusvuonna 2015 Pohjoismaiden neuvoston (PN) puheenjohtajamaana toimi Islanti. Islannin puheenjohtajakauden ohjelmassa otettiin suunta kohti tulevaisuutta ja pyrittiin luomaan parhaat mahdolliset olosuhteet Pohjoismaiden väestölle ja yrityksille. Ohjelman kolme pääaluetta olivat kansainvälinen yhteisö, hyvinvointiyhteiskunta sekä kansalaisyhteiskunta.

Kertomusvuoden huhtikuussa järjestettiin Suomessa eduskuntavaalit, jonka johdosta Suomen valtuuskunnan kokoonpano muuttui. Uusi valtuuskunta järjestäytyi kesäkuussa. Suomen valtuuskunta isännöi vuoden aikana kaksi isompaa tapahtumaa: venäläisten parlamentaarikoiden opintovierailun Suomeen helmikuussa sekä Barentsin parlamentaarisen konferenssin syyskuussa. PN:n puolueeryhmien, puheenjohtajiston ja valiokuntien kokoukset järjestettiin Maarianhaminassa, Ahvenanmaalla tammikuussa.

Vuoden aikana PN:ssa nousivat keskusteluun radikalisoitumisen ja ekstremismin syyt ja ennaltaehkäisy, satiirilehti Charlie Hebdon toimitukseen kohdistuneiden hyökkäysten sekä Kööpenhaminan ja Pariisin terrori-iskujen vuoksi. Toinen neuvostossa loppuvuonna laajalti debattia herättänyt aihe oli Euroopassa vallitseva pakolais- ja maahanmuuttotilanne. Radikalisoituminen ja ekstremismi nousivat huhtikuun teemais-tunnon aiheeksi, kun taas pakolaiskriisiä puitiin neuvoston täysistunnossa Reykjavikissa lokakuun lopussa.

PN käsittelee yhä enemmän ulko-, turvallisuus- ja puolustuspoliittisia kysymyksiä ja nämä kysymykset olivat vahvasti näkyvillä kertomusvuoden istunnossa. Myös Islannin puheenjohtajuusohjelma korosti ulkopoliittikkaa ja kansainvälistä yhteistyötä. Neuvosto jatkoi tiivistä yhteistyötä useiden alueellisten parlamentaaristen järjestöjen kanssa, muun muassa Itämeren, arktista ja Barentsin aluetta sekä pohjoista ulottuvuutta koskevissa kysymyksissä. Neuvoston monivuotinen yhteistyö venäläisten parlamentaarikkojen kanssa sekä aluetasolla, Luoteis-Venäjällä että Moskovassa valtioneuvoston ja liittoneuvoston kanssa oli kertomusvuonna poikkeuksellisen vähäistä johtuen muun muassa Krimin ja Itä-Ukrainan tilanteesta sekä Pohjoismaiden ministerineuvoston Venäjällä sijaitsevien toimistojen julistamisesta ulkomaisiksi agenteiksi.

PN:ssa vuonna 2014 aloitettu uudistustyö vietiin kertomusvuonna päätökseen. Uudistustyön tavoitteena oli tehostaa neuvoston toimintatapoja sekä tuoda lisää politiikkaa neuvoston työhön. Uudistustyön tuloksena neuvoston valiokuntarakenne muuttui niin, että tammikuusta 2016 lähtien neuvostossa toimii puheenjohtajiston lisäksi neljä valiokuntaa. Uudistustyön tulokset vaikuttavat myös PN:n työn sisältöön, rakenteeseen ja kansalliseen kytkentään, sekä istuntojen toteuttamiseen ja yhteistyöhön muiden organisaatioiden kanssa.

2

Suomen valtuuskunnan toiminta

Kertomusvuonna järjestetyt eduskuntavaalit vaikuttivat valtuuskunnan kokoonpanoon sekä sen toimintaan. Valtuuskunta vaihtui toimintavuoden aikana, eduskuntavaalien jälkeen. Valtuuskunnan puheenjohtajana toimi 1.1.2015 alkaen *Simo Rundgren* (kesk) ja varapuheenjohtajana *Tuula Peltonen* (sd). Vaalien jälkeen uusi valtuuskunta nimettiin 9.6.2015. Uuden valtuuskunnan puheenjohtajana toimi *Juho Eerola* (ps) ja varapuheenjohtajana *Maarit Feldt-Ranta* (sd).

Valtuuskunnalla oli vuoden aikana kuusi kokousta, joissa käsiteltiin PN:n ajankohdaisia aiheita, muun muassa pohjoismaisen yhteistyön tiivistämistä EU-asioissa, Pohjoismaiden ulko-, turvallisuus- ja puolustuspolitiikan kehitystä sekä Suomen tulevaa puheenjohtajuutta Pohjoismaiden ministerineuvostossa vuonna 2016.

Erityisen huomion kohteena kertomusvuonna sekä Suomen valtuuskunnassa että neuvostossa oli neuvoston uudistustyön loppuunsaattaminen. Uudistustyön yksi tärkeä painopistealue on ollut PN:n työn kansallisen kytkennän vahvistaminen, muun muassa edistämällä neuvoston suositusten käsittelyä kansallisella tasolla Pohjoismaiden parlamenteissa. Tämän johdosta Suomen valtuuskunta lähetti kirjeen eduskunnan puhemiehelle, jossa tuotiin esiin suositusten kytkentä kansallisiin parlamenteihin tärkeänä edellytyksenä niiden vaikuttavuudelle. Kirjeessä valtuuskunta toivoi, että neuvoston hyväksytyt suositukset käsiteltäisiin eduskunnan valiokunnissa.

Suomen valtuuskunta kuuli vuoden aikana molempia pohjoismaisesta yhteistyöstä vastaavia ministereitä, ministeri *Lenita Toivakka* ja ministeri *Anne Berneriä*. Ministerit kertoivat valtuuskunnalle Pohjoismaiden ministerineuvoston modernisaatiohankkeen etenemisestä, ministerineuvoston budjettiprosessista sekä valmistautumisesta

Suomen puheenjohtajuuteen ministerineuvostossa 2016. Valtuuskunnan kuultavina kävivät myös ulkoasiainministerit *Erkki Tuomioja* ja *Timo Soini*. Ulkoasiainministerien ja valtuuskunnan välillä käydyissä vuoropuheluissa nousivat esiin muun muassa ekstremismin torjuminen, Pohjoismaiden yhteistyö Venäjän kanssa, yhteispohjoismaiset toimet Euroopan pakolaiskriisissä sekä pohjoismainen puolustusyhteistyö.

Valtuuskunnan kokouksiin osallistuu pyysvästi Nuorten Pohjoismaiden neuvoston edustaja, ja nuorten näkemyksiä kuultiin valtuuskunnan kokouksessa. Lisäksi rajaesteneuvoston jäsen *Sten Palmgren* kutsuttiin valtuuskunnan kaikkiin kokouksiin.

PN:n puolueyhmiin, puheenjohtajiston ja valiokuntien kokoukset järjestettiin Maarianhaminassa, Ahvenanmaalla tammikuussa 2015. Suomessa järjestettiin myös PN:n ja Venäjän duuman, liittoneuvoston ja Luoteis-Venäjän parlamentaarikoiden välinen opintovierailu kertomusvuoden helmikuussa. Suomen valtuuskunta toimi opintovierailun isäntänä. Vierailun pääteemoina olivat liikenne ja energia.

2.1 Rajaesteiden poistaminen

Valtuuskunta seuraa aktiivisesti työtä rajaesteiden poistamiseksi Pohjoismaiden välillä. Suomen edustaja ministerineuvoston rajaesteneuvostossa, Sten Palmgren, raportoi valtuuskunnalle rajaesteneuvoston työstä valtuuskunnan kokouksissa keväällä ja syksyllä. Rajaesteneuvoston työlle on määritelty kolme tehtäväaluetta: olemassa olevien Pohjoismaiden välisten rajaesteiden poistaminen, uusien rajaesteiden syntymisen ehkäiseminen sekä tiedotuksen lisääminen ja tehostaminen. Tämän lisäksi jäsenmaita on pyydetty nimeämään ne rajaesteet, joiden

poistamista pidetään tärkeimpänä. Suomen prioriteetit kertomusvuonna ovat muun muassa opintotuen saaminen ulkomailla tehdyn työn jälkeen, asumisperusteinen sosiaaliturva (neljän kuukauden sääntö), erilaiset rakennusstandardit sekä aikuiskoulutustuki.

Kertomusvuonna rajaesteneuvosto on erityisesti painottanut ennaltaehkäisevän työn merkitystä uusien rajaesteiden syntyminen välttämiseksi koskien muun muassa EU-direktiivien seurantaa ja lainlaatioille laadittavaa ohjeistusta rajaesteitä koskevista vaikutusarvioinneista. PN:n istunnon yhteydessä rajaesteneuvoston jäsenet tapasivat Pohjoismaiden parlamenttien puhemiehet ja keskustelivat yhteispohjoismaisesta linjasta asiassa.

Toiminta pohjoismaisen vapaan liikkuvuuden puolesta ja rajaesteiden purkamiseksi on keskeinen osa Suomen Pohjoismaiden ministerineuvoston vuoden 2016 puheenjohtajuuden prioriteeteista. Suomen puheenjohtajuuskauden aikana käynnistettiin Suomen tilastokeskuksen kolmivuotinen rajaestetilastojen kehittämisprojekti, rajaesteitä ennaltaehkäisevä työ nostetaan esiin ministerineuvostojen agendoilla ja loppuvuodesta järjestetään erityisesti rajaesteisiin keskittyvä ministerikokous Torniossa ja Haaparannassa.

PN:n jäsenillä on tärkeä tehtävä auttaa rajaesteneuvostoa muun muassa hallitusten painostamisessa rajaesteiden poistamiseksi. Neuvoston jäsenet ovat myös PN:n valiokuntien puitteissa voineet seurata ja paneutua tiettyihin rajaesteisiin, tehdäkseen töitä kyseisten esteiden ratkaisemiseksi. Neuvoston oma rajaestetyöryhmä on myös jatkanut toimintaansa tukemalla neuvoston edustajaa rajaesteneuvostossa, sekä pitämällä rajaestekysymykset poliittisella asialistalla. Rajaesteproblematiikka on myös ollut Suomen valtuuskunnan käsittelyssä. Uuden valtuuskunnan perehdyttämistilaisuuksissa käsiteltiin rajaesteitä ja niiden tuomia haasteita vapaalle liikkuvuudelle Pohjoismaiden välillä. Rajaesteet nousivat myös esiin vuoropuhelussa valtuuskunnan ja yhteistyöministeri Anne Bernerin sekä ulkoasianministeri Timo Soinin kanssa.

2.2 Kirjalliset kysymykset

Neuvoston jäsenet voivat tehdä kirjallisia kysymyksiä Pohjoismaiden ministerineuvostolle tai yhdelle tai useammalle Pohjoismaan hallitukselle. Suomen valtuuskunnan jäsenistä kysymyksiä tekivät kertomusvuonna joko yksinään tai yhdessä muiden jäsenten kanssa edustajat *Mikko Kärnä*, *Christian Beijar*, *Erkki Tuomioja*, *Maarit Feldt-Ranta*, *Ville Skinnari*, *Katri Kulmuni*, *Hanna Kosonen* ja *Arja Juwonen*. Kysymykset käsitelivät tulevaisuuden tasa-arvopolitiikkaa käsittelevän Pohjoismaisen foorumin seurantaa, Suomen rautatieyhteyttä Jäämerelle, Pohjoismaiden reaktioita ihmiskauppaan, ilmastomuutosta ja alkutuotantoa käsittelevän tutkimusohjelman seurantaa, supikoiran leviämistä, rajat ylittävää terveydenhuoltoa, tupakoimatonta Pohjolaa vuonna 2040, saatto- ja palliatiivista hoitoa sekä sähköautoja.

2.3 Valtuuskunnan järjestämät tapahtumat kertomusvuonna

Tiedonvälitystä ja keskustelua valtuuskunnan sisäisissä seminaareissa

Uudelle valtuuskunnalle järjestettiin perehdyttävää koulutusta PN:n asioista syksyllä 2015. Koulutus koostui kolmesta aamiaisseminaarista, jotka valottivat PN:n toimintaa eri näkökulmista. Ensimmäisessä seminaarissa Helsingin Sanomien toimittaja *Kari Hubta* ja entinen yhteistyöministeri ja neuvoston Kööpenhaminan sihteeristön johtaja *Jan-Erik Enestam* ruotivat pohjoismaisuuteen ja pohjoismaiseen yhteistyöhön liittyviä kysymyksiä. Keskustelussa pohdittiin muun muassa Pohjoismaisen yhteistyön tarkoitusta ja hyötyä, mitä pohjoismainen yhteistyö merkitsee Suomelle ja mitä mahdollisuuksia, haasteita ja kipupisteitä pohjoismaisessa yhteistyössä tällä hetkellä on. Tilaisuudessa käytiin myös läpi PN:n toimintaa ja rakennetta ja edustajien työtapoja ja vaikuttamismahdollisuuksia PN:n puitteissa.

Toinen tilaisuus keskittyi hallitusten väliseen pohjoismaiseen yhteistyöhön. Tässä

tilaisuudessa keskusteltiin pohjoismaisesta ulko-, turvallisuus- ja puolustuspoliittisesta yhteistyöstä sekä sosiaali- ja terveysalalla tapahtuvan yhteistyön kehittymisestä. Tilaisuudessa oli kuultavana Pohjoismaisen yhteistyön sihteeristön päällikkö *Kari Kabiluoto* ja Pohjoisen Euroopan yksikön vt. yksikönpäällikkö *Katja Luopajarvi* ulkoasiainministeriöstä sekä lääkintöneuvos *Timo Keistinen* sosiaali- ja terveysministeriöstä.

Kolmannessa tilaisuudessa paneuduttiin rajaesteisiin ja niiden tuomiin haasteisiin vapaalle liikkuvuudelle Pohjoismaiden välillä. Arctic Drilling Company Oy:n talouspäällikkö *Reijo Karjalainen* kertoi käytännön kokemuksia rajaesteistä ja yrittäjän arjesta. Tämän lisäksi *Päivi Koivupalo* Pohjoiskalotin Rajaneuvonnasta kuvasi pohjoisen yleisempiä rajaesteitä, *Heli Mäkipää* Haloo Pohjola- neuvontapalvelusta esitteli tyypillisiä rajaesteitä kansalaisten näkökulmasta ja *Sten Palmgren* raportoi Pohjoismaiden ministerineuvoston rajaesteneuvoston tavoitteista ja toiminnasta. Tilaisuudessa esittelivät toimintaansa myös Hanasaaren ruotsalais-suomalainen kulttuurikeskus ja Pohjola-Nordenin järjestö.

Kestävä muoti ja nuori yrittäjyys puhuttivat Pohjolan päivässä

Pohjoismaista yhteistyötä raamittava Helsingin sopimus allekirjoitettiin 23. maaliskuuta 1962, jonka kunniaksi kaikissa Pohjoismaissa vietetään vuosittain Pohjolan päivää. Kertomusvuonna Suomen valtuuskunta järjesti ohjelmaa Pohjolan päivänä yhdessä ulkoasiainministeriön pohjoismaisen yhteistyön sihteeristön, Aalto ARTS:n, Haloo Pohjolan, Pohjoismaiden kulttuuripisteiden, Pohjola-Nordenin sekä Pohjola-Nordenin Nuorisoliiton kanssa.

Tanska painotti Pohjoismaiden ministerineuvoston puheenjohtajaohjelmassaan sekä nuorten työllistymistä että pohjoismaisen muodin kestävää tuotantoa, ja teemaa noudattaen Pohjolan päivänä järjestettiin Kestävää muotia ja nuorta yrittäjyyttä -seminaari Pohjoismaisessa kulttuuripisteessä. Seminaarin avasi Pohjola-Nordenin

Nuorisoliiton puheenjohtaja *Kim Rantala*, ja nuori vaatetusalan yrittäjä, R/H Studion creative director ja toimitusjohtaja *Emilia Hernesniemi*, kertoi oman yrityksen perustamisesta ja yrittämisen haasteista. Keskukskauppakamarin johtaja *Risto E. J. Penttilä* pohjusti paneelikeskustelua valaisemalla pohjoismaisen mallin ja yrittäjyyden haasteista. Pohjoismaiden ministerineuvoston Tallinnan toimiston johtajan *Christer Haglundin* johtamaan paneelikeskusteluun osallistuivat nuoret kansanedustajaehdokkaat *Simon Elo* (ps) *Kyuu Eturautti* (Muutos 2011), *Anette Karlsson* (sd), *Mikko Kiuttu* (kd), *Maria Obisalo* (vihr), *Teppo Säkkinen* (kesk), *Henrik Vuornos* (kok) sekä *Christina Dabblom* (rkp). Paneelikeskustelussa keskityttiin nuorten yrittäjien haasteisiin ja mahdollisuuksiin Pohjolassa.

Pohjolan päivän iltana Aalto-yliopiston tiloissa järjestetyssä Nordic After Workissa nostettiin esille pohjoismaista kestävää muotia paneelikeskustelun ja eettisestä vaatetuotannosta kertovan dokumentin muodossa, ja lisäksi esillä oli Aalto ARTS:n opiskelijoiden teollisuuden ylijäämämateriaaleista luomaa muotia.

Barentsin parlamentaarinen konferenssi

Suomi toimi Barentsin euroarktisen neuvoston puheenjohtajanaan vuosina 2013–2015 ja Barentsin parlamentaarinen konferenssi järjestettiin eduskunnassa syyskuussa 2015. Edellinen konferenssi järjestettiin Harstadissa huhtikuussa 2013 Norjan puheenjohtajuuskauden aikana. Suomi isännöi Barentsin parlamentaarisen konferenssin Rovaniemellä kesäkuussa 2007.

PN:n Suomen valtuuskunnan ja eduskunnan arktisen valtuuskunnan isännöimän konferenssin kolme pääteemaa olivat taloudellinen yhteistyö, (mm. liikenne- ja logistiikka), ympäristö- ja ilmanmuutos, sekä nuoriso. Barentsin euroarktisen neuvoston puheenjohtajuus siirtyi Suomelta Venäjälle Oulussa lokakuussa 2015 pidetyssä ulkoministerikokouksessa.

3

Neuvoston uudistustyö

Kertomusvuonna jatkettiin neuvoston uudistustyötä, jonka tavoitteena oli uudistaa ja tehostaa neuvoston toimintatapoja sekä saada lisää politiikkaa neuvoston työhön. Neuvoston uudistustyötä edelsi ministerineuvoston modernisaatiohanke. Neuvoston uudistustyöryhmä asetettiin vuonna 2014 ja siihen kuuluu 10 edustajaa. Työryhmän suomalaisjäsen Juho Eerola raportoi säännöllisesti valtuuskunnan kokouksissa työryhmän työn tavoitteista ja työn etenemisestä.

Uudistustyössä on käsitelty konkreettisia ehdotuksia neuvoston työn tehostamiseksi, jotka liittyvät sisältöön, rakenteeseen, istuntojen parantamiseen, PN:n työn kansalliseen kytkentään sekä yhteistyöhön muiden organisaatioiden kanssa.

PN:n 66. istunnossa Tukholmassa 2014 päätettiin ensimmäistä kertaa kokeilla uusia toimintatapoja. Kolme konkreettista esimerkkiä uusista toimintatavoista olivat uusien jäsenaloitteiden lähetekeskustelu istunnossa, enemmän äänestyksiä neuvoston työssä ja kansainvälisten vieraspuhujien kutsuminen istuntoon.

Yhteistyö Pohjoismaiden ministerineuvoston kanssa on tärkeää ja työtapoja muutettiin niin, että saatiin prosessit sovitettua paremmin yhteen. Ministerineuvoston kanssa päädyttiin luomaan enemmän poliittista vuoropuhelua voimassa olevista suosituksista sekä lyhentää voimassa olevia aikarajoja suosituksiin vastaamiseksi.

Neuvoston valiokuntarakenne

PN:n valiokuntarakennetta uudistettiin tavoitteena vähentää valiokuntien määrää. Suuremmilla valiokunnilla on laajempi toimiala ja siten ei tarvita valiokuntien yhteisiä työryhmiä. Lisäksi suuremmilla valiokunnilla ei ole samaa haastetta päätösvallan

suhteen kuin pienillä valiokunnilla.

Uudistustyöryhmä keskusteli kolmesta mallista, ja puheenjohtajisto päätti vähentää valiokuntien määrää yhdellä. Tammikuusta 2016 lähtien neuvostossa toimii puheenjohtajiston lisäksi neljä valiokuntaa: Hyvinvointi Pohjolassa-, Osaaminen ja kulttuuri Pohjolassa-, Kestävä Pohjola- sekä Kasvu ja kehitys Pohjolassa -valiokunta.

Neuvosto päätti pitää kiinni nykyisestä kokousrakenteesta, jossa kokouksia järjestetään eri Pohjoismaissa. Kokoukset järjestetään kuitenkin ensisijaisesti pääkaupungeissa. Kokousten ja kokouspaikkojen suhteen on pyritty tehostamaan ajankäyttöä, matkustamista ja kustannuksia. Päädyttiin kuitenkin siihen, että varsinainen istunto järjestetään entiseen tapaan eri Pohjoismaiden parlamenteissa kunkin vuoden puheenjohtajamaassa.

Lisäksi päätettiin, että joka vuoden tammikuun valiokuntakokoukset järjestetään Pohjoismaiden ministerineuvoston puheenjohtajamaassa. Täten Suomi isännöi PN:n puheenjohtajisto- ja valiokuntakokoukset tammikuussa 2016. Kaikkien PN:n puheenjohtajisto- ja valiokuntakokousten päätteeksi järjestetään tarvittaessa pienenoisistunto.

Kansallisen kytkennän vahvistaminen

Suosituksen kansallinen kytkentä on tärkeää, ja tämän takia neuvosto on päättänyt suosituttaa Pohjoismaiden parlamenteille suositusten käsittelyä kansallisissa parlamenteissa. Suomen valtuuskunta lähetti kertomusvuoden heinäkuussa kirjeen eduskunnan puhemiehelle, jossa valtuuskunta esitti toivomuksen, että neuvoston hyväksytyt suositukset käsiteltäisiin eduskunnan valiokunnissa.

Neuvosto hyväksyy vuosittain noin 20–30 suositusta ja näiden käsittely kansallisten parlamenttien valiokunnissa auttaa jatkauttamaan päätöksiä kansallisesti. Useissa Pohjoismaissa on käytäntönä lähettää suositukset tiedoksi asiasta kansallisessa parla-

mentissa vastaavalle valiokunnalle. Tärkeää olisi myös käsitellä suositukset kansallisissa valiokunnissa ja tämä voisi lisätä tietoisuutta valiokunnan työhön liittyvistä pohjoismaisista kysymyksistä.

4

Kevään teemaistunnossa pureuduttiin terrorismin syihin ja ekstremismin ennaltaehkäisyyn

Kertomusvuoden teemaistunto järjestettiin Tanskan parlamentissa Kööpenhaminassa 25.–26. maaliskuuta. PN:n oli alun perin määrä pitää kevätkokoukset ja teemaistunto Euroopan parlamentissa Brysselissä. Turvallisuustilanteen heikentyminen vaikeutti kuitenkin kokousjärjestelyjä siinä määrin, että kokoukset siirrettiin Kööpenhaminaan. Kevään teemaistunnon aiheeksi oli suunniteltu EU-yhteistyö, mutta satiirilehti Charlie Hebdon toimitukseen kohdistuneiden hyökkäysten ja Kööpenhaminan terrori-iskujen vuoksi oli ensiarvoista nostaa keskusteluun radikalisoitumisen ja ekstremismin syyt ja ennaltaehkäisy.

Tanskan yhteistyöministeri *Carsten Hansen* ja Kööpenhaminan poliisipäällikkö *Thorkild Fogde* olivat paikalla istunnossa antamassa tietoa Kööpenhaminan terrori-iskusta ja yleisestä turvallisuustilanteesta. Istunnon myötä PN julkaisi tiedotteen ekstremismin ennaltaehkäisystä Pohjoismaissa. Tiedotteessa korostettiin sanavapauden tärkeyttä pohjoismaisille yhteiskunnille, sekä muistutettiin, että PN tukee Pohjoismaiden hallituksia, jotka ovat allekirjoittaneet yhteistyösopimuksen radikalisoitumisen ennalta ehkäisemiseksi. Neuvosto piti tärkeänä myös sitä, että paikalliset viranomaiset ja muut kansalaisyhteiskunnan toimijat osallistetaan ekstremismiä ehkäisevän verkoston työhön.

Kulttuuri- ja koulutusvaliokunnan, hyvinvointivaliokunnan ja kansalais- ja kulluttajavaliokunnan yhteiskokous pidettiin teemalla integraatio ja radikalisoitumisen ennaltaehkäisy. Kokouksessa valiokuntien jäsenet kuuluivat laajan kartoituksen maahanmuuttajien integraatiosta yhteiskuntaan, radikalisoitumisen vaaroista ja keinoista ennaltaehkäistä ekstremistisiä tekoja Pohjoismaissa. Kokouksessa puhuivat norjalainen kirjailija, äärioikeistoa ja joukkomurhaaja

Anders Breivikiä tutkinut *Åsne Seierstad*, tanskalainen sosiologi ja toimittaja *Aydin Soei*, Aarhusin kunnan nuorten- ja lastenosaston neuvonantaja *Bunjamin Simsek* sekä terrorismintutkija *Magnus Ranstorp* Ruotsin maanpuolustuskorkeakoulusta.

Radikalisoitumisen ydinsyiksi nähtiin nuorten maahanmuuttajien, erityisesti miesten, syrjäytyminen ja näköalattomuus tulevaisuuden suhteen. Yhteiskunnasta eristäytyminen ja eräänlainen vastakansalaisuus luovat olosuhteet radikalisoitumiselle. Esimerkkinä hyvästä toimintamallista ongelmanratkaisuun nähtiin niin sanottu Aarhusin malli, jolla yhteistyössä poliisin, koulu- ja vankilalaitoksen sekä uskonnollisen yhteisön kanssa toteutetaan sekä radikalisoitumista ennaltaehkäisevää toimintaa että jo radikalisoituneiden henkilöiden auttamista palaamaan yhteiskunnan jäseneksi. Aarhusissa on ollut onnistunutta dialogia paikallisen salafistimoskeijan kanssa, ja he ovat aktiivisesti mukana yhteistyössä kunnan kanssa. Tutkijat muistuttivat, että huono sosiaalitaloudellinen asema lisää riskiä radikalisoitumiseen, ja moottorina siihen toimii monesti jo syrjäytyneen ryhmän sisäinen paine. Pohjoismaissa radikalisoituminen on suurkaupunkien ongelma. Radikalisoitumista ehkäisevä yhteistyöverkosto toimii kuitenkin Pohjoismaissa, ei vain maiden, vaan myös kaupunkien välillä.

Valiokunnat olivat yhtä mieltä siitä, että radikalisoituminen ja ekstremismi ovat aiheita, jotka liittyvät kaikkiin politiikan osaluueisiin koulutuspolitiikasta sosiaali- ja terveydenhuoltoon ja työmarkkinoihin. Valiokunnat korostivat, että on uudistettava toimintatapoja silti ottaen huomioon yhteinen pohjoismainen kulttuuri- ja arvopohja sekä demokratian perinne. Kansalais- ja kulluttajavaliokunnan varapuheenjohtaja *Satu Haapanen* kertoi, että Oulussa on aloitettu PN:n

innoittamana sivilisaatioiden allianssi, ja piti kuntaa tärkeänä yksikkönä, joka toimii työkaluna syrjäytymisen ehkäisemiseksi. Myös muut olivat sitä mieltä, että tärkeintä on

pystyä tarttumaan ongelmaan mahdollisimman varhaisessa vaiheessa, ja integroimaan erityisesti nuoret yhteiskunnan jäseniksi.

5

Pakolais- ja siirtolaiskysymykset puhuttivat syksyn istunnossa

Euroopassa vallitseva pakolais- ja maahanmuuttotilanne ja sen aiheuttama keskustelu näkyi myös selvästi PN:n loppuvuoden toiminnassa. Pakolaiskriisiä käsiteltiin syksyn aikana korkeimmalla pohjoismaisella tasolla. Pohjoismaiden pääministerit tapasivat lokakuussa Kööpenhaminassa ja korostivat yhteistyön merkitystä kriisin ratkaisemisessa. Pakolaiskriisi nousi niin ikään teemaksi PN:n kertomusvuoden istunnossa Reykjavikissa 27.–29. lokakuuta.

Pakolais- ja maahanmuuttotilanteeseen liittyvät kysymykset dominoivat istunnon niin sanottua huippukokousta, johon Pohjoismaiden pääministerit osallistuivat. Huippukokouksessa neuvoston jäsenillä on mahdollisuus keskustella suoraan pääministerien kanssa etukäteen päätettyyn aiheeseen liittyvistä ajankohtaisista kysymyksistä. Ruotsin pääministeri *Stefan Löfven* ja Norja pääministeri *Erna Solberg* käyttivät koko heille huippukokouksessa varatun puheajan pakolaiskysymykseen. Erityisesti Löfvenin puhe nostatti kysymyksiä ja kommentteja neuvoston parlamentaarikoilta.

Pohjoismaiden näkemys Euroopan pakolais- ja maahanmuuttohaasteisiin oli myös agendalla istunnon yhteydessä järjestetyssä Pohjoismaiden pääministereiden ja neuvoston puheenjohtajiston välisessä kokouksessa. Pääministerit olivat yksimielisiä yhteistyön tarpeesta pakolaiskriisissä ja kertoivat pakolaiskriisiin liittyvän tiedon- ja kokemustenvaihdon tehostamisesta. Pääministerit painottivat yhtenäisyyttään siitä huolimatta, että mailla on näkemuseroja pakolaistilanteesta.

Niin ikään istunnossa puhunut YK:n apulaispääsihteeri *Christian Friis Bach* ke-

hotti Pohjoismaita puolustamaan maahanmuuttajien oikeuksia. Lisäksi hän kehotti torjumaan jämäkästi rasismia ja vihaa sekä tukemaan nykyistä kokonaisvaltaisempia lähestymistapoja pakolaistilanteiden hallinnassa ja ratkomisessa. Friis Bach korosti myös vahvan kansainvälisen ja varsinkin alueellisen yhteistyön ja koordinaation merkitystä.

Istunnon yhteydessä järjestettiin myös ylimääräinen tapahtuma pakolaiskriisistä. Keskustelun alustajiksi oli kutsuttu *Jean-Christophe Dumont* OECD:n kansainväliseltä maahanmuutto-osastolta sekä maahanmuutto- ja sisäasioihin erikoistunut vanhempi analyytikko *Roderick Parkes* Euroopan unionin turvallisuusalan tutkimuslaitoksesta. Molemmat asiantuntijat korostivat, että pakolaistilanteeseen ei ole mitään helppoa ratkaisua ja painottivat, että Euroopalla on edessään pitkälinen siirtolaisuuden aikakausi. He kannustivat poliitikoita kokonaisajatteluun ja monikansalliseen yhteistyöhön, selkeänä suosituksena, että Pohjoismaiden tulisi etsiä ratkaisuja pakolaiskriisiin yhdessä.

Salissa käydystä keskustelusta ei sen sijaan välittynyt yhteisymmärrys pakolaistilanteen käsittelystä. Osa poliitikoista oli sitä mieltä, että jopa paperittomat maahanmuuttajat tulisi integroida yhteiskuntaan. Toiset taas halusivat kiristää turvapaikkajärjestelmää. Jotkut kaipasivat rajojen avaamista, toiset entistä tiukempaa rajavalvontaa. Osa halusi helpottaa pakolaisten tuloa Pohjolaan, kun taas joidenkin mielestä apu tulisi kanavoida lähialueille.

6

Pohjoismaiden neuvosto kansainvälisillä areenoilla

6.1 Ulko-, turvallisuus ja puolustuspoliittinen yhteistyö

Ulko- ja turvallisuuspoliittinen yhteistyö

Islanti toimi neuvoston puheenjohtajana kertomusvuonna ja heidän puheenjohtajuusohjelmassa korostettiin vahvasti ulkopolitiikkaa ja kansainvälistä yhteistyötä. PN käsittelee entistä enemmän ulko- ja turvallisuuspoliittisia kysymyksiä ja kansainvälinen politiikka on tärkeä osa myös neuvoston istuntoa. Islannin puheenjohtajakauden tavoitteena oli, että työtä jatketaan samassa hengessä ja että PN pyrkii vaikuttamaan Pohjolan lähialueiden vakauteen ja demokratiaan tulevaisuudessa.

Neuvosto on korostanut pohjoismaisen ulko- ja puolustuspoliittisen yhteistyön merkitystä. Puheenjohtajiston jäsenet ja Pohjoismaiden pääministerit tapaavat säännöllisesti neuvoston istunnon yhteydessä. Kertomusvuoden istunnon yhteydessä neuvoston puheenjohtajiston ja Pohjoismaiden ulkoministereiden kokouksessa käsiteltiin Venäjää, arktista yhteistyötä ja suurlähetystöjen pohjoismaista yhteistyötä.

Myös arktisesta alueesta on tullut yhä suurempi osa PN:n työtä viime vuosikymmenten aikana. PN oli tärkeässä asemassa perustettaessa arktista parlamentaarikko-konferenssia, mikä sittemmin johti Arktisen neuvoston perustamiseen. Islannin puheenjohtajakauden tavoitteena oli jatkaa PN:n arktisen alueen parissa tekemää työtä uudella vuosisadalla ympäristö-, ilmastonmuutos-, talous-, yhteiskunta- ja turvallisuusky-symyksissä.

PN käsittelee yhä enemmän myös turvallisuuspoliittisia kysymyksiä Stoltenbergin raportin julkaisemisen jälkeen vuonna

2009. *Thorvald Stoltenberg* ehdotti istunnossa 2014 erillisen pohjoismaisen turvallisuus- ja puolustuskomission perustamista. PN:n Tanskan valtuuskunta on kehottanut muita valtuuskuntia olemaan aktiivisia asiassa. Tanskan valtuuskunta on lähettänyt oman maansa pääministerille kirjeen, jossa kehoitetaan pohjoismaisen puolustus- ja turvallisuuskomission perustamista.

Puolustuspoliittinen yhteistyö

Neuvoston perinteinen puolustuspolitiikkaa koskeva pyöreän pöydän keskustelu järjestettiin Tukholmassa syyskuussa. Vastavat kokoukset pidettiin Helsingissä vuonna 2013 ja Oslossa vuonna 2014.

PN:n puheenjohtajisto kävi keskustelua NORDEFCon puheenjohtajana kertomusvuonna toimivan Ruotsin puolustusministeri *Peter Hultqvistin* kanssa. Hän kertoi syvennetyn pohjoismaisen puolustusyhteistyön painopistealueista ja tavoitteista tällä hetkellä sekä mahdollisuuksista jatkossa. Tilaisuudessa kuultiin lisäksi Ruotsin puolustustutkimuslaitoksen (FOI) asiantuntija dosentti *Guðrun Persson* puheenvuoro aiheesta Venäläinen haaste.

Kokouksessa käytiin keskustelua seuraavista aiheista; Venäjän toiminta lähi-alueella, Euroopan turvallisuuden suurin haaste, Pohjoismaiden puolustusyhteistyö vakaamman ja turvallisemman Pohjolan hyväksi sekä solidaarisuus suhteessa Baltian maihin. Suomesta tilaisuuteen osallistuivat puheenjohtajiston suomalaisjäsenet *Juho Eerola*, *Carl Haglund*, *Arto Pirttilähti* ja *Wille Rydman* sekä ulkoasiainvaliokunnan puheenjohtaja *Antti Kaikkonen* ja varapuheenjohtaja *Pertti Salolainen* sekä Suomen Tukholman suurlähettiläs *Jarmo Viinanen*.

6.2 Itäinen yhteistyö

Yhteistyö Venäjän kanssa

Neuvosto on yli kahdenkymmen vuoden ajan tehnyt tiivistä yhteistyötä Venäjän parlamentin ylä- ja alahuoneen sekä Luoteis-Venäjän lakiasäättävien elinten kanssa. Yhteistyötä on tehty muun muassa PN:n ja Venäjän välisten pyöreän pöydän keskustelujen, nuorten poliitikkojen foorumeiden, opinto- ja perehdytysmatkojen sekä neuvoston istuntojen yhteydessä järjestettävien tapaamisten muodossa. Tämän lisäksi pohjoismaiset ja venäläiset parlamentaarikot tapaavat säännöllisesti muiden alueellisten järjestöjen, kuten esim. Itämeren parlamentaarikkokonferenssin (BSPC) sekä arktisen alueen parlamentaarikkokonferenssin puitteissa.

PN:n ja Venäjän välinen yhteistyö oli kertomusvuonna poikkeuksellisen vähäistä johtuen Krimin laittomasta liittämisestä Venäjään, Itä-Ukrainan tulehtuneesta tilanteesta sekä Pohjoismaiden ministerineuvoston toimistojen julistamisesta ulkomaisiksi agenteiksi Venäjän toimesta. Tämän seurauksena Pohjoismaiden ministerineuvosto päätti maaliskuussa ministerineuvoston Pietarin ja Kaliningradin toimistojen sekä Petroskoin, Murmanskin ja Arkangelin sivupisteiden toiminnan lopettamisesta. Pohjoismaiden ja Venäjän yhteistyön osalta Pohjoismaiden ministerineuvoston toimistoihin liittyvä kehitys on huolestuttava. Neuvosto on puolestaan joutunut joko perumaan tai siirtämään aiemmin kaavailtuja tapaamisia tuonemmaksi. Vuodelle 2015 kaavailusta neljästä yhteisestä tapahtumasta toteutui vain yksi – Suomen valtuuskunta isännöi venäläisten parlamentaarikoiden opintomatkan Etelä-Suomen rannikolle helmikuussa, minkä lisäksi istunnon yhteydessä järjestettiin jokavuotinen yhteiskokous venäläisten parlamentaarikoiden kanssa.

Reykjavikin istunnossa hyväksyttiin neuvoston päivitetty suuntaviivat Venäjän kanssa 2016–2019 tehtävälle yhteistyölle. Yhteistyön perimmäisenä tavoitteena on tukea alueen rauhanomaista ja demokraattista kehitystä sekä edesauttaa yhteiskunnan poliittisesti ja taloudellisesti vakaata kehitystä,

jotta Eurooppa välttyisi uusilta jakolinjoilta. Strategiassa todetaan huoli Venäjän tämänhetkisen demokratiakehityksen suunnasta ja mainittujen tavoitteiden saavuttamisesta. Kiristyneestä maailmanpoliittisesta tilanteesta huolimatta parlamentaarista vuoropuhelua, diplomatiata ja raotetun oven politiikkaa Venäjän kanssa lienee syytä jatkaa; vaikkei yhteistyötä nykytilanteessa voidakaan jatkaa normaaliin tapaan, ei Venäjää haluta eristää parlamentaarisesta yhteistyöstä. Strategiassa todetaan myös, että mm. Itämeren merellisen ympäristön hyvinvointi, arktisten alueiden tuleva kehitys sekä kulttuuriyhteistyö ovat kaikki sellaisia osa-alueita, jotka edellyttävät pohjoismaisten ja venäläisten parlamentaarikoiden pitkäaikaisen yhteistyön ja ponnistelujen jatkamista.

Ryhmä Duuman ja Luoteis-Venäjän parlamentaarikoita ja valtuuskunta keskustelivat ajankohtaisista asioista ympäristöyhteistyöstä arktiseen ulottuvuuteen

Suomen valtuuskunta isännöi venäläisten parlamentaarikoiden opintovierailua Helsinkiin 9.-12. helmikuuta. Delegaatio tutustui myös Loviisaan, Kotkaan, Haminaan ja Porvooseen. Opintomatkaan osallistui yhteensä 18 edustajaa Duumasta ja Luoteis-Venäjän alueparlamenteista. Valtuuskuntaa johti Venäjän valtioduuman jäsen, valtuuskunnan puheenjohtaja *Olga Epifanova*. Muut jäsenet edustivat Luoteis-Venäjän parlamentaariseen yleiskokoukseen kuuluvia alueparlamenteja sekä lakiasäättäviä elimiä/kokouksia.

Delegaatio tapasi Suomen valtuuskunnan edustajia sekä liikenne- ja viestintävaliokunnan ja talousvaliokunnan edustajia. Tapaamisessa keskusteltiin muun muassa liikenneyhteyksistä Pohjois-Suomen ja Luoteis-Venäjän alueiden välillä, arktisen alueen kehittämisestä, jäänmurtoyhteistyöstä, sekä Itämeren alueen suojelusta ja Kaliningradin jätevedenpuhdistamohankkeen etenemisestä. Myös kansainvälinen tilanne ja sanktiot puhututtivat. Suomalaispoliittikot ottivat kantaa Pohjoismaiden ministerineuvoston Luoteis-Venäjän tiedotustoimistojen vaike-

aan tilanteeseen. Venäläispolitiikat toivat esille Krimin tilanteen sekä muun muassa kielipolitiikan Ukrainassa.

Delegaatiolla oli tapaaminen myös Suomi-Venäjä-seuran puheenjohtajan, edustaja *Paula Lehtomäen* kanssa sekä eduskunnan varapuhemies *Pekka Ravin* kanssa. Varapuhemiehen tapaamisessa paikalla olivat myös eduskunnan Venäjä-ystävyyssryhmän puheenjohtaja *Jouko Skinnari*, PN:n ympäristö- ja luonnonvaravaliokunnan puheenjohtaja *Christina Gestrin* sekä eduskunnan apulaispääsihteeri *Timo Tuovinen*.

Ohjelma jatkui vierailulla Pohjoismaiden investointipankkiin sekä Pohjoismaiden ympäristörahoitusyhtiöön sekä seuraavana päivänä Loviisaan, Kotkaan sekä Porvooseen.

Yhteistyö Valko-Venäjän kanssa

Pohjoismaiden ja Baltian maiden parlamentaarikot tapasivat Valko-Venäjän kansalais- ja ihmisoikeusjärjestöjen edustajia sekä oppositiopoliitikkoja Vilnassa 7. joulukuuta. Keskusteluissa pohdittiin muun muassa Euroopan osallistumismahdollisuuksia Valko-Venäjän kehitykseen ja tulevia parlamenttivaaleja.

PN:n uusi Valko-Venäjä-raportoiija Erkki Tuomioja osallistui tilaisuuteen. Edustaja *Kimmo Sasi* toimi PN:n Valko-Venäjä-raportoiijana edellisellä vaalikaudella. Kokoukseen osallistui ensimmäistä kertaa laajasti monen kansainvälisen järjestön edustajia, mm. Euroopan parlamentti, Euroopan neuvosto ja Euroopan turvallisuus- ja yhteistyöjärjestö. Myös Puolan senaatista oli kansanedustaja paikalla. Tavoitteena on tehdä entistä enemmän yhteistyötä järjestöjen välillä Valko-Venäjään liittyen.

PN:n ja Baltian parlamentaarisen yleiskokouksen järjestämien vuosittaisten seminaarien tarkoituksena on tukea demokraatiakehitystä, edistää alueen sananvapautta, suvaitsevaisuutta ja tasa-arvoa. Kokouksen tarkoituksena on antaa Valko-Venäjän oppositiolle mahdollisuus päästä ääneen ja keskustella parlamentaarikkojen kanssa.

6.3 Muu alueellinen yhteistyö

Pohjoinen ulottuvuus

PN:n valtuuskunta osallistui Reykjavikissa järjestettävään pohjoisen ulottuvuuden neljänteen parlamentaariseen foorumiin. Suomesta forumiin osallistui valtuuskunnan jäsen ja neuvoston ympäristö- ja luonnonvaravaliokunnan puheenjohtaja Christina Gestrin. Konferenssin pääteemat olivat pohjoisen ulottuvuuden politiikan kehittäminen, vihreä energia, kestävä vesivarojen hyödyntäminen, tasa-arvo ja sosiaalinen hyvinvointi. Kolme edellistä foorumia on pidetty Brysselissä Euroopan parlamentissa, Norjan Tromssassa ja Venäjän Arkangelissa. Järjestämispaikat heijastelevat pohjoisen ulottuvuuden yhteistyön neljää kumppania, jotka ovat EU, Norja, Islanti ja Venäjä.

Itämeri-yhteistyö

Puheenjohtajiston jäsen Wille Rydman osallistui syyskuussa Koillis-Saksan Rostock-Warnemündessä pidettyyn 24. Itämeren parlamentaarikkokonferenssiin (BSPC). BSPC:n pysyvässä komiteassa yksi PN:n maa edustaa neuvostoa kaksi vuotta kerrallaan ja Suomi otti vastuun PN:n edustajana kesällä 2015. Edellisellä kahden vuoden kaudella Ruotsi edusti neuvostoa ja vuonna 2017 Islanti ottaa edustusvastuun Suomelta.

EU-yhteistyö

Neuvostolla on tiiviit suhteet Euroopan parlamenttiin. PN:n edustajat ovat säännöllisesti eri kokouksissa tavanneet Euroopan parlamentin edustajia. Kertomusvuonna ajankohtainen teema oli EU:n itäinen kumppanuus. Euronestin puheenjohtaja, suomalainen Euroopan parlamentin jäsen *Heidi Hautala* puhui PN:n ja Baltian yleiskokouksen kokouksessa Brysselissä parlamentin pohjoismaalaisille ja baltialaisille jäsenille EU:n itäisestä kumppanuudesta. Aktiivinen

yhteistyö jatkuu myös vuonna 2016 ja neuvoston edustaja osallistuu Euronestin parlamentaarisen yleiskokouksen seuraavaan istuntoon maaliskuussa 2016 Brysselissä.

Neuvoston teemaistunnon aiheeksi kertomusvuonna oli valittu pohjoismainen EU-yhteistyö ja istunto oli tarkoitus pitää Euroopan parlamentissa maaliskuussa 2015. Tavoitteena oli vahvistaa Pohjoismaiden ja EU:n välisiä yhteyksiä ja käydä keskustelua EU:n naapuruuspolitiikasta sekä uudesta EU:n sisäisen turvallisuuden strategiasta. Turvallisuustason noston vuoksi neuvoston teemaistunto järjestettiin tämän sijaan Kööpenhaminassa ja istunnon teemaksi valittiin toinen aihe.

Muut alueelliset yhteistyöfoorumit

PN:lla ja Baltian yleiskokouksella on tiivistä yhteydenpitoa ja säännöllisiä yhteisiä kokouksia vuosittain. Viime vuosina neuvosto on yhdessä mm. Baltian yleiskokouksen, Visegrad-maiden ja GUAM-maiden kanssa järjestänyt yhteisiä kokouksia. Kertomusvuonna kokous pidettiin Kiovassa kesäkuussa, jonne kutsuttiin myös Euroopan parlamentin edustaja. Eduskuntavaaleista johtuen Suomesta ei ollut PN:n delegaatiossa ketään mukana.

PN, Baltian yleiskokous, Visegrad-maat ja Benelux-maat sekä parlamentaarikot Ukrainasta, Georgiasta ja Moldovasta kokoontuivat Tukholmassa kesäkuussa 2014, Riiassa marraskuussa 2014 ja Vilnassa maaliskuussa 2015 pohtimaan Euroopan muutunutta turvallisuustilannetta Venäjän ja Ukrainan tilanteen vuoksi.

7

Muut asiat ja teemat

Kansalaisyhteiskunta

Pohjoismainen yhteistyö perustuu kansan tukeen ja yhteistyötä kansalaisyhteiskunnan kanssa pidetään tärkeänä. Neuvoston vuoden 2015 puheenjohtajamaalla Islannilla oli yhtenä painopistealueenaan yhteistyön syventäminen kansalaisyhteiskunnan kanssa. Kertomusvuonna kansallisten Norden-yhdistysten kattojärjestö Norden-yhdistysten liitto vietti 50-vuotishlavuuttaan. Norden-yhdistysten liitto esitti kansalaisaloitteen käyttöönottoa pohjoismaisessa yhteistyössä Suomen kansalaisaloitteen mukaisesti.

Yhteistyötä kansalaisyhteiskunnan kanssa huomioitiin PN:n istunnon yhteydessä järjestetyssä yhteiskokouksessa hyvinvointivaliokunnan, koulutus- ja kulttuurivaliokunnan sekä kansalais- ja kuluttajavalioikunnan välillä. Kokouksen aiheena oli kansalaisaloite ja kansalaisyhteiskunta Pohjoismaissa. Suomesta yhteiskokoukseen osallistui oikeusministeriön erityisasiantuntija *Laura Nurminen*, joka kertoi valiokuntien jäsenille Suomen mallista ja kansalaisaloitelaista Suomessa. Suomen valtuuskunnan jäsenet kertoivat kokouksessa mielipiteensä kansalaisaloitelaista ja miten se Suomessa heidän mielestään toimii. Yhteiskokous oli myös mahdollisuus valiokunnille saada tietoa ja antaa näkemyksiään Pohjoismaiden ministerineuvoston tarkistetuttuun strategiaan suuntaviivoihin koskien yhteistyötä kansalaisyhteiskunnan kanssa.

Yhteiskokouksen taustalta valiokunnat jatkavat pohdintaa pohjoismaisen kansalaisaloitteen mahdollisuudesta ja miten kansalaisyhteiskunnan roolia käsittelevää työtä jatketaan PN:n piirissä.

Pohjoismaiden työmarkkinoiden haasteet

Pohjoismaiden työmarkkinat eroavat monilta osin muun Euroopan työmarkkinoista erityisesti työmarkkinaosapuolten aseman ja työehtosopimusten osalta. Elinkeinovaliokunnan yhtenä keskeisenä kattoteemana oli kartoittaa tulevaisuuden Pohjoismaisia työmarkkinoita ja ottaa erityisen tarkastelun kohteeksi pimeän työvoiman ja harmaan talouden sekä laittoman kilpailun torjumiseen liittyvät aiheet. Kansainvälistymisen myötä nämä ilmiöt koskettavat yhä enemmän myös Pohjoismaiden työmarkkinoita. Erityisen ilmeistä tämä on mm. rakennus-, hotelli-, ravintola-, catering- ja turismialoilla. Juutinrauman alueella pidetyssä kesäkokouksessaan valiokunta tarkasteli Juutinrauman alueen työmarkkinoiden kehittymistä ja parhaita käytäntöjä.

Elinkeinovaliokunnan yhteyteen perustettiin alkuvuodesta työmarkkinatyöryhmä, jossa Suomen valtuuskuntaa edustaa edustaja Ville Skinnari. Työryhmän tehtävänä on taustoittaa entisen ministerin ja EU-komissaari *Poul Nielsonin* pohjoismaisia työmarkkinoita koskevaa laajempaa selvitystä, jonka tarkoituksena on löytää keinoja Pohjoismaiden työalan yhteistyön lisäarvon kasvattamiseksi. Nielsonin on määrä antaa toimenpide-ehdotuksensa pohjoismaisille työmarkkinoista vastaaville ministereille vuoden 2016 aikana.

Neuvostossa on viime vuosina tehty paljon työtä ihmiskaupan torjumiseksi, erityisesti ihmiskaupan uhreiksi joutuvien lasten suojelemiseksi sekä ihmiskaupan uusien muotojen parissa. Tässä työssä on kohdistettu erityistä huomiota pakkotyöhön tai työperäiseen ihmiskauppaan, joka on verrattain uusi ihmiskaupan muoto. Koska

ihmiskauppa ja pakkotyö ovat rajat ylittävää toimintaa, yhteistyö sekä tiedon ja kokemusten vaihto Pohjoismaiden ja muiden lähialueiden maiden välillä on keskeisessä asemassa. PN onkin tehnyt tiivistä yhteistyötä Itämeren ja Baltian maiden kanssa ihmiskaupan vastaisessa työssä. Yksi esimerkki oli Pohjoismaiden ja Baltian maiden naispoliisiverkoston järjestämä seminaari ihmiskaupan torjumisesta, joka järjestettiin Riiasa, Latviassa lokakuussa. Neuvostoa edusti seminaarissa kansalais- ja kuluttajavaliokunnan varapuheenjohtaja *Johanna Karimäki*.

Myrkytön arki

PN on jo vuosia tehnyt työtä arjen kemikaalialtistuksen vähentämiseksi. Ihmiset altistuvat päivittäin suurelle määrälle kemikaaleja monista eri lähteistä, kuten leluista, kosmetiikasta, elektronisista laitteista, rakennusmateriaaleista, elintarvikepakkauksista ja lääkkeistä. Pieninä määrinä arkipäivän tuotteissa esiintyvillä hormonitoimintaa häiritseviä aineilla ja kemikaaleilla voi olla vahingollisia yhteisvaikutuksia, mikä lisää huolta hormonitoimintaa häiritsevistä aineista ja muista vahingollisista kemikaaleista. Pohjoismaiden ministerineuvosto julkaisi vuonna 2014 raportin, jonka mukaan kansalaisten altistuminen hormonitoimintaa häiritseville aineille aiheuttaa EU-maille vähintään 600 miljoonan euron kustannukset menetettyinä työkykenä ja terveydenhuollon kustannusten kasvuna.

PN toivoo tehokkaampaa kemikaalipolitiikkaa, jolla voidaan ehkäistä ihmisten, ja etenkin lasten, altistuminen terveydelle haitallisille kemikaaleille. Pohjoismaiden ja EU:n välinen yhteistyö on erityisen keskeistä kemikaalipolitiikan kehittämisessä sekä kemikaalilainsäädännön valmistelussa. Kemikaalialtistumiseen liittyvät ongelmat ovat olleet esillä PN:n ja Euroopan parlamentin välisessä vuoropuhelussa, viimeksi PN:n teemaistunnossa maaliskuussa 2015. Istunnon yhteydessä neuvosto laati Euroopan komissiolle ja Euroopan parlamentille julki- lausuman kemikaalipolitiikan kehittämisen tärkeydestä EU-tasolla, jotta voidaan tehdä mahdolliseksi vaarallisten aineiden sääteily.

Viimeisimpänä hankkeena arjen kemikaalialtistuksen vähentämiseksi PN ajaa yhteisopohjoismaista kieltoa neljälle hormonitoimintaa häiritsevälle ftalaatille tuotteissa, joiden kanssa lapset joutuvat kosketuksiin. Kyse on neljästä vaarallisimmasta ftalaatista, DEHP, DBP, DIBP ja BBP, joiden epäillään häiritsevän hormonitoimintaa ja lisääntymistä. Näiden neljän hormonitoimintaa häiritsevän ftalaatin yhteisopohjoismaisen kielon kautta Pohjoismaiden hallitukset voivat ottaa aktiivisen vastuun ja suojella kansalaisiaan, sekä edistää kieltoa EU-tasolla ja kemikaalipolitiikan jatkokehittämistä Euroopan tasolla.

Pohjoismaiden profilointi, brändäys ja kestävä matkailu

Matkailuala on yksi suurimmista talouden työllistäjistä, joka saa laajaa huomiota ja tukea yksityishenkilöiden, organisaatioiden ja poliittisen järjestelmän piirissä. Valitettavasti Pohjoismaiden osuus Euroopan kokonaismatkailijamäärästä on vuosi vuodelta kutistunut eikä Pohjola ole tällä hetkellä kymmenen suosituimman Euroopan kohteen joukossa. Tästä syystä PN on antanut useita suosituksia matkailusta, Pohjoismaiden brändämisestä matkailukohteena sekä mm. kestävien matkailukohteen sertifiointista. Neuvosto haluaisi lisätä yhteistä matkailumarkkinointitoimintaa sekä panostaa tänne kohdistuvan matkailun kestävyteen. Pohjoismaisen matkailuverkoston ulottuvuutta ja markkinoinhin sopeutumista halutaan parantaa myös mm. tuomalla pohjoismaisia matkailualojen toimijoita paremmin yhteen. Neuvosto ehdotti vuonna 2014, että Pohjoismaita olisi tarpeen brändätä yhteisen tavaramerkin keinoin sellaisella brändillä tai nimellä, joka tunnustetaan sekä Pohjoismaissa että maailmalla ja jonka jokainen Pohjola kiinnostunut ymmärtää. Vuoden 2015 aikana jatkunut brändäystyö nivoutuu laajemmin Pohjoismaiden ministerineuvoston laatimaan, edellisenä vuonna hyväksytyyn Pohjoismaiden kansainvälisen profilointi- ja asemointistrategian, joka on kytketty sekä ympäröivään maailmaan että pohjoismaisen yhteistyön sisäisiin verkostoihin. Strategia sisältää suuntaviivoja sille, miten Pohjois-

maita ja niiden sidosryhmiä tulisi profiloi- da kansainvälisesti, ja sitä voidaan tarjota myös virallisen pohjoismaisen yhteistyön ulkopuolisille toimijoille. Sen tärkeimpänä tavoitteena on vahvistaa Pohjolan ja Pohjoismaiden kilpailukykyä ja vaikutusvaltaa kansainvälisesti neljän nk. profilointialueen kautta: pohjoismainen malli, Pohjola tietoyhteiskuntana, pohjoismainen luovuus ja innovointi sekä Pohjoismaiden kulttuuri ja luonto.

Pohjola houkuttelee pääsääntöisesti matkailijoita, joita kiinnostavat puhtaus, luonto ja yleisesti harvaan asutut alueet ja pohjoismainen luonto houkuttelee vuosittain useita miljoonia turisteja Pohjoismaihin. Turismi tuo vaurautta useille alueille Pohjolassa, mutta samalla on tärkeää huomioida, että juuri puhdas luonto on perimmäisiä tekijöitä Pohjoismaiden vetovoimassa. Herkän luonnon suojeleminen onkin keskeisen tärkeää sekä Pohjoismaiden asukkaiden että kestävän turismin näkökulmasta. PN hyväksyi vuonna 2014 suosituksen matkailukohteiden kestävyyssertifioinnista Pohjoismaissa. Kyseessä on suositus yhteispohjoismaisesta laatuserifioinnista, joka arvioi matkailukohteen ympäristöystävällisyyden. Se arvioisi kokonaisvaltaisesti matkailukohteen ympäristölle aiheuttaman kuormituksen. Yhtenä esikuvana järjestelmälle on Pohjoismaissa jo 25 vuoden ajalta tuttu Joutsenmerkki. Sertifiointijärjestelmään voisi liittyä omassa aikataulussa kiinnostuksen mukaan, kuten tapahtui Pohjoismaissa myös Joutsenmerkin kohdalla. Kansallisella tasolla, mm. Norjassa on jo kehitetty matkailukohteiden ympäristöystävällisyyttä arvioiva sertifiointijärjestelmä. Suositus Pohjoismaisesta järjestelmästä on saanut positiivisen vastaanoton lausuntokierroksella Pohjoismaisissa asiantuntijatahoissa kuten myös PN:n ympäristövaliokunnan ja Pohjoismaiden ympäristöministerien välisessä tapaamisessa Reykjavikin istunnossa syksyllä 2015. Sertifiointijärjestelmään PN toivoo Pohjoismaiden ministerineuvostolta konkreettista vastausta kuinka järjestelmän hallinnointi voitaisiin järjestää.

Ympäristö- ja luonnonvaravaliokunta puheenjohtajansa Hanna Kososen johdolla ehdotti, että PN ja Pohjoismaiden ministerineuvosto järjestävät aiheesta konferenssin matkailualan toimijoille sekä muille kiin-

nostuneille tahoille vuoden 2016 aikana kestävyyssertifioinnin edellytysten selvittämiseksi.

Ilmastorahoitus

Kansainvälisessä yhteistyössä vuosi 2015 oli merkittävä mm. Pariisin COP 21 –ilmastokouksen ansiosta. Pohjoismaat pyrkivät tässä yhteistyössä toimimaan suunnannäyttäjinä ja täyttämään asetetut päästötavoitteet. Omien päästörajoitustavoitteidensa lisäksi Pohjoismaat pyrkivät aktiivisesti edistämään ilmastotavoitteita siellä missä se kokonaisuuden kannalta (maailman kasvihuonekaasupäästöjen vähentämisen) on edullisinta ja missä maiden omat resurssit ovat riittämättömät ilmastomuutoksen torjumiseen. Pohjoismaiden kehitysrahasto (NDF) on ollut merkittävä toimija tässä työssä. NDF:n toiminta-ajatuksena on ollut toimia osarahoittajana isommissa kehitysprojekteissa takaamassa nimenomaan ilmastokomponentin sisältyminen hankkeisiin.

Vuonna 2012 PN hyväksyi suosituksen, jossa se suosittelee lisärahoituksen ohjaimista NDF:lle perustuen rahaston toiminnan hyviin tuloksiin. Vuosittainen rahoitus Pohjoismailta on ollut noin 40 milj. euroa. Hyvistä tuloksista huolimatta, Pohjoismaiden hallituksilla on ollut vähän tahtoa ohjata lisärahoitusta rahastolle. Varmistaakseen nykyisen toiminnan tasonsa, NDF tarvitsee lähivuosina lisärahoitusta. Muussa tapauksessa se joutuu supistamaan toimintojaan. PN kehottikin pitämään rahaston rahoitus-tarvetta esillä kansallisesti.

Tulevaisuuden pohjoismainen energia- politiikka

Ympäristö- ja luonnonvaravaliokunta perusti keväällä 2015 energiatyöryhmän arvioimaan yhteistyön tarvetta pohjoismaisessa energiapolitiikassa ja pohtimaan mahdollisia uusia aloitteita energia-alalla.

Ryhmän erityisiksi painopisteiksi määriteltiin energiatehokkuus mm. energiain- tensiivisessä teollisuudessa ja Pohjoismaiden merenkulkusektorilla; sekä liikenteen

sähköistäminen. Energiatyöryhmän raportin odotetaan valmistuvan huhtikuun 2016 teemaistuntoon. Suomen edustaja työryhmässä on edustaja Mikko Kärrnä.

Arjeplogin sopimus muutostilassa

Hyvinvointivaliokunta keskusteli kertomusvuonna aktiivisesti Arjeplogin sopimuksen muuttamisesta. Arjeplogin sopimus on sopimus eräiden terveyden- ja sairaanhoidon henkilöstöryhmien sekä eläinlääkäreiden yhteisistä pohjoismaisista työmarkkinoista, joka tuli voimaan vuonna 1994. Ministerineuvoston sosiaali- ja terveystalouden virkamieskomitea ehdotti toukokuussa, että sopimuksen nykyiset määräykset korvataisiin uudella määräyksellä, joka koskee Färsearilla ja Grönlannissa koulutettujen sairaanhoitajien sekä sosiaali- ja terveysassistenttien ammattipätevyyksiä siten, että niitä säännellään EU:n ammattipätevyyden tunnustamisdirektiivin vaatimusten mukaan. Uutta muutettua sopimusta tullaan arvioimaan kolmen vuoden kuluttua sen voimaantulosta. PN näki ongelmallisena, että Arjeplogin sopimus kattaa monia ammattiryhmiä, joita ei ole otettu mukaan EU:n ammattipätevyydirektiivin luetteloon. Ongelmallista oli myös, että Färsearet ja Grönlanti sekä osittain Ahvenanmaa eivät ole EU:n ammattipätevyydirektiivin piirissä.

Arjeplogin sopimuksen purkamista käsiteltiin muun muassa rajaesteneuvostossa, ja neuvottelujen tuloksena ministerineuvosto päätti, ettei sopimusta pureta kokonaan. Sen sijaan sopimusta muutettaisiin niin, että se kattaisi ainoastaan ne alueet Pohjoismaissa, jotka eivät ole EU:n ammattipätevyydirektiivin piirissä (Färsearet, Grönlanti ja osittain Ahvenanmaa) sekä artiklan 18 vastavuoroisesta tiedonvaihdosta.

Ministerineuvoston ehdotusta käsiteltiin Reykjavikin istunnossa. Hyvinvointivaliokunta keskusteli muun muassa EU:n sisämarkkinoiden tiedonvaihtojärjestelmä IMI:n (Internal Market Information System) toimivuudesta, sekä siitä, etteivät Arjeplogin sopimuksen muutokset saa rajoittaa mahdollisuuksia perustaa yhteispohjoismaista rekisteriä terveydenhuollon ammattihenkilöistä. Valiokunta oli huolissaan siitä, että Pohjoismaat panisivat täytäntöön EU:n ammattipätevyyden tunnustamista koskevan tarkistetun direktiivin eri tavoin tai eri aikaan, minkä vuoksi voisi tulla katkos direktiivin täytäntöönpanon ja Arjeplogin sopimuksen muuttamisen välille.

Täysistunnossa edustaja Arja Juvonen esitti puheenvuorossaan, että sopimuksen muutokset ovat mahdollisia mutta on prosessin on tapahduttava niin, ettei potilasturvallisuus vaarannu missään vaiheessa, ja potilasvahinkotapahtumien määrää on seurattava niin omalla kansallisella kuin myös pohjoismaisella tasolla. Hän korosti että, tieto hoitoalan henkilöstä, joka on menettänyt oikeutensa toimia alalla tai saanut huomautuksen, tulee työnantajan tietoon, ja että tarvittaessa Pohjoismailla tulee olla oikeus ja mahdollisuus luoda yhteispohjoismainen rekisterijärjestelmä terveydenhuoltohenkilöstöstä, mikäli huomataan epäkohtia ja epäselvyyttä toimintatavoissa.

PN suositti, että kaksi vuotta IMI:n käyttöönoton jälkeen arvioidaan, kattaako järjestelmä täysin Pohjoismaiden välisen tiedonvaihtotarpeen, jotta voidaan välttää potilasturvallisuuden vaarantuminen, sekä, että Pohjoismaiden tulee harkita pohjoismaisen sähköisen rekisterin käyttöönottoa jos arvioinnissa todetaan, ettei IMI takaa riittävää turvaa tai käyttövarmuutta. Ministerineuvosto tulee käsittelemään Arjeplogin sopimuksen muutosta vuoden 2016 aikana.

8

Pohjoismaisen yhteistyön budjetti

Pohjoismaiden ministerineuvoston, eli hallitustenvälisen virallisen pohjoismaisen yhteistyön vuoden 2015 kokonaismenokehys oli yhteensä 931 782 000 Tanskan kruunua (n. 125 milj. euroa). Reaalinen budjettikehys oli siten kaksi prosenttiyksikköä pienempi kuin vuonna 2014. Budjetissa toteutettu leikkaus vastaa 19 miljoonan Tanskan kruunun säästöä (n. 2,5 milj. euroa). Suomen maksumuus budjetista oli 142 318 000 Tanskan kruunua (n. 19 milj. euroa). Pohjoismaiden ministerineuvoston budjetista kustannetaan muun muassa yhteispohjoismaiset hankkeet ministerineuvoston kymmenellä eri sektorilla, sekä pohjoismaisten laitosten ja yhteistyöelinten toimintaa.

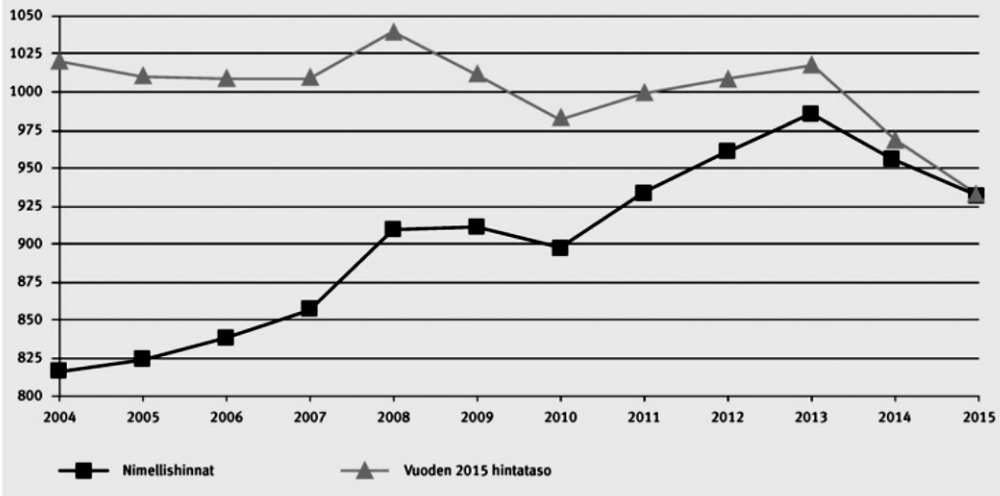
PN:n budjetti on runsaat 33 miljoonaa Tanskan kruunua (noin 4 milj. euroa). Se

on hallinnollinen budjetti, josta maksettavia kuluja ovat muun muassa puolueryhmätuki, kokous- ja matkakustannukset, valiokuntien työ, tulkkaus ja kääntäminen, julkaisut sekä hallintokustannukset henkilöstö mukaan lukien. Yhteensä pohjoismainen yhteistyö maksaa siis vajaa neljä euroa suomalaista kohden vuodessa.

Pohjoismaisen yhteistyön budjetti rahoitetaan ensisijaisesti maiden suorilla maksuilla. Ne määräytyvät erityisen jakoperusteen mukaan. Jakoperuste perustuu kunkin maan osuuteen Pohjoismaiden yhteenlasketusta bruttokansantulosta tuotantokustannushinnoin kahden viimeisimmän tiedossa olevan vuoden ajalta.

Maiden maksumuusudet prosentteina vuosina 2012 – 2015

	2012	2013	2014	2015
Tanska	22,2	22,3	21,0	20,0
Suomi	17,8	17,4	16,3	15,5
Islanti	0,8	0,7	0,7	0,7
Norja	29,2	29,3	30,6	31,5
Ruotsi	30,1	30,3	31,4	32,3
Yhteensä	100,0	100,0	100,0	100,0

Pohjoismaiden neuvoston budjettityö

Pohjoismaiden budjetti on poliittinen väline. Pohjoismaiden ministerineuvosto laatii budjettiehdotuksen ja PN hyväksyy sen. Helsingin sopimuksen 64 artiklan mukaan ministerineuvoston tulee esittää menoarvioehdotuksensa neuvostolle lausuntoa varten ja neuvosto voi ehdottaa muutoksia painopistealueisiin ministerineuvoston esittämän budjettikehyksen. Ministerineuvoston tulee ottaa huomioon neuvoston näkemykset, ellei ole erityistä perustetta toimia toisin. Neuvostolla on näin ollen huomattava vaikutus budjettiin. Budjettineuvotteluja ministerineuvoston ja neuvoston välillä käydään koko kalenterivuoden ajan.

PN:n uudistustyössä tavoitteena oli muun muassa lisätä neuvoston vaikuttamismahdollisuuksia ja budjettiin liittyvää yhteistyötä ministerineuvoston kanssa. Tältä ajatuspohjalta neuvoston budjettityötä uudistettiin kertomusvuonna. Budjettityö on edelleen osa puheenjohtajiston työtä, mutta erilliselle budjettiryhmälle ei enää ollut tarvetta ja ryhmä lakkautettiin. Kuitenkin on edelleen tarpeen, että puolue ryhmät nimeävät budjettityöstä vastaavan henkilön osallistumaan budjettineuvotteluihin. Puolue ryhmien budjettivastaavat muodostavat uuden budjettivastaavien ryhmän, ja he toimivat edelleen neuvottelukumppaneina ministerineuvoston kanssa budjetista päätettäessä.

SUOMEN VALTUUSKUNTA 1.1. – 8.6.2015

Jäsenet

Valitut jäsenet

Beijar, Christian, ÅSD
 Eerola, Juho, ps
 Eloranta, Eeva-Johanna, sd
 Eriksson, Anders, ÅF
 Filatov, Tarja, sd
 Gestrin, Cristina, r
 Haapanen, Satu, vihr
 Heikkilä, Lauri, ps
 Hemmilä, Pertti, kok
 Jurva, Johanna, ps
 Kymäläinen, Suna, sd
 Louhelainen, Anne, ps
 Maijala, Eeva-Maria, kesk
 Modig, Silvia, vas
 Peltonen, Tuula, sd, varapuheenjohtaja
 Pirttilahti, Arto, kesk
 Rundgren, Simo, kesk, puheenjohtaja
 Sasi, Kimmo, kok
 Suutari, Eero, kok
 Wallinheimo, Sinuhe, kok

Varajäsenet

Jalonen, Ari, ps
 Jungner, Mikael, sd
 Kalmari, Anne, kesk
 Karimäki, Johanna, vihr
 Kopra, Jukka, kok
 Kärnä, Jukka, sd
 Mäntymaa, Markku, kok
 Ojala-Niemelä, Johanna, sd
 Pettersson, Jörgen, ÅC
 Ruohonen-Lerner, Pirkko, ps
 Saarikko, Annika, kesk
 Saarinen, Matti, sd
 Sankelo, Janne, kok
 Savola, Mikko, kesk
 Sjögren, Katrin, Lib
 Tiainen, Eila, vas

Turunen, Kaj, ps
 Urpalainen, Anu, kok
 Wideroos, Ulla-Maj, r
 Östman, Peter, kd

Valtuuskunnan työvaliokunta

Rundgren, Simo, kesk, puheenjohtaja
 Beijar, Christian, ÅSD
 Gestrin, Christina, r
 Haapanen, Satu, vihr
 Heikkilä, Lauri, ps
 Modig, Silvia, vas
 Peltonen, Tuula, sd, varapuheenjohtaja
 Suutari, Eero, kok

Jäsenyydet puheenjohtajistossa, valiokunnissa, komiteoissa ja työryhmissä

Puheenjohtajisto

Eerola, Juho, ps
 Pirttilahti, Arto, kesk
 Rundgren, Simo, kesk
 Sasi, Kimmo, kok

Kulttuuri- ja koulutusvaliokunta

Louhelainen, Anne, ps
 Peltonen, Tuula, sd
 Wallinheimo, Sinuhe, kok

Hyvinvointivaliokunta

Beijar, Christian, ÅSD
 Eloranta, Eeva-Johanna, sd

Kansalais- ja kuluttajavaliokunta

Haapanen, Satu, vihr, varapuheenjohtaja
 Jurva, Johanna, ps
 Kymäläinen, Suna, sd

Ympäristö- ja luonnonvaravaliokunta

Gestrin, Christina, r, puheenjohtaja
Heikkilä, Lauri, ps
Hemmilä, Pertti, kok
Maijala, Eeva-Maria, kesk
Modig, Silvia, vas

Elinkeinovaliokunta

Eriksson, Anders, ÅF
Filatov, Tarja, sd
Suutari, Eero, kok

Tarkastuskomitea

Heikkilä, Lauri, ps, (varajäsen Louhelainen, Anne, ps)
Suutari, Eero, kok, puheenjohtaja (varajäsen Sankelo, Janne, kok)

Vaalikomitea

Eriksson, Anders, ÅF, puheenjohtaja
Peltonen, Tuula, sd, varapuheenjohtaja
Rundgren, Simo, kesk

Budjettiryhmä

Eerola, Juho, ps
Pirttilahti, Arto, kesk

Rajaeste-työryhmä

Rundgren, Simo, kesk

Uudistustyöryhmä

Eerola, Juho, ps

Pohjoismaisen kulttuurirahaston ballitus

Peltonen, Tuula, sd (varajäsen Lauri Heikkilä, ps)

Pohjoismaiden Investointipankin tarkastuskomitea

Pirttilahti, Arto, kesk

SUOMEN VALTUUSKUNTA 9.6. – 31.12.2015

Jäsenet

Valitut jäsenet

Arhinmäki, Paavo, vas
 Beijar, Christian, ÅSD (31.10. asti)
 Eerola, Juho, ps, puheenjohtaja
 Elo, Simon, ps
 Eriksson, Anders, ÅF (31.10. asti)
 Feldt-Ranta, Maarit, sd, varapuheenjohtaja
 Haglund, Carl, r
 Honkonen, Petri, kesk
 Huhtasaari, Laura, ps
 Juvonen, Arja, ps
 Karimäki, Johanna, vihr
 Koski, Susanna, kok
 Kosonen, Hanna, kesk
 Kulmuni, Katri, kesk
 Kärnä, Mikko, kesk
 Lundberg, Britt, ÅC (4.11. alkaen)
 Pirttilahti, Arto, kesk
 Rydman, Wille, kok
 Sjögren, Katrin, Lib (4. – 29.11.)
 Skinnari, Ville, sd
 Staffas, Mikael, Lib (30.11. alkaen)
 Tuomioja, Erkki, sd
 Vartiainen, Juhana, kok

Varajäsenet

Andersson, Li, vas
 Halmeenpää, Hanna, vihr
 Henriksson, Anna-Maja, r
 Häkkänen, Antti, kok
 Jalonen, Ari, ps
 Jonsson, Axel, ÅF (4.11. alkaen)
 Kymäläinen, Suna, sd
 Laitinen-Pesola, Jaana, kok
 Lintilä, Mika, kesk
 Louhelainen, Anne, ps
 Maijala, Eeva-Maria, kesk

Mikkonen, Krista, vihr
 Parviainen, Ulla, kesk
 Pettersson, Jörgen, ÅC (31.10. asti)
 Räsänen, Joonas, sd
 Sirén, Saara-Sofia, kok
 Sjögren, Katrin, Lib (31.10. asti)
 Talja, Martti, kesk
 Tavio, Ville, ps
 Wallin, Harry, sd
 Wallinheimo, Sinuhe, kok
 Wikström, Tony, ÅSD (4.11. alkaen)

Valtuuskunnan työvaliokunta

Eerola, Juho, ps, puheenjohtaja
 Arhinmäki, Paavo, vas
 Beijar, Christian, ÅSD (31.10. asti)
 Feldt-Ranta, Maarit, sd, varapuheenjohtaja
 Haglund, Carl, r
 Karimäki, Johanna, vihr
 Kulmuni, Katri, kesk
 Lundberg, Britt, ÅC (4.11. alkaen)
 Rydman, Wille, kok

Jäsenyydet puheenjohtajistossa, valiokunnissa, komiteoissa ja työryhmissä

Puheenjohtajisto

Eerola, Juho, ps
 Haglund, Carl, r
 Pirttilahti, Arto, kesk
 Rydman, Wille, kok

Kulttuuri- ja koulutusvaliokunta

Arhinmäki, Paavo, vas
 Huhtasaari, Laura, ps
 Tuomioja, Erkki, sd

Hyvinvointivaliokunta

Beijar, Christian, ÅSD (31.10. asti)
Honkonen, Petri, kesk
Juvonen, Arja, ps (9.9. alkaen)
Kulmuni, Katri, kesk

Kansalais- ja kuluttajavaliokunta

Feldt-Ranta, Maarit, sd
Juvonen, Arja, ps (8.9. asti)
Karimäki, Johanna, vihr, varapuheenjohtaja

Ympäristö- ja luonnonvaravaliokunta

Elo, Simon, ps
Koski, Susanna, kok
Kosonen, Hanna, kesk, puheenjohtaja
Kärnä, Mikko, kesk

Elinkeinovaliokunta

Eriksson, Anders, ÅF (31.10. asti)
Skinnari, Ville, sd
Vartiainen, Juhana, kok

Tarkastuskomitea

Koski, Susanna, kok (varajäsen Häkkänen, Antti, kok)

Vaalikomitea

Eriksson, Anders, ÅF, puheenjohtaja (31.10. asti)
Feldt-Ranta, Maarit, sd

Budjettiryhmä

Eerola, Juho, ps
Pirttilahti, Arto, kesk

Rajaeste-työryhmä

Eerola, Juho, ps
Feldt-Ranta, Maarit, sd

Uudistustyöryhmä

Eerola, Juho, ps

Työmarkkinatyöryhmä

Skinnari, Ville, sd

Pohjoismaisen kulttuurirahaston ballitus

Peltonen, Tuula, sd (varajäsen Heikkilä, Lauri, ps) (16.6. asti)
Arhinmäki, Paavo, vas (varajäsen Juvonen, Arja, ps) (17.6. alkaen)

Pohjoismaiden Investointipankin tarkastuskomitea

Pirttilahti, Arto, kesk

Itämeren parlamentaarikkokonferenssin pysyvä komitea

Rydman, Wille, kok (16.9. alkaen)

Pohjoismaiden neuvoston esitykset, suositukset ja sisäiset päätökset 2015

Esitys 1/2015 Kehitysapuun liittyvän pohjoismaisen yhteistyön vahvistaminen (A 1635/presidiet)

Pohjoismaiden neuvosto suosittaa Pohjoismaiden hallituksille,
että ne ovat aktiivisia toimijoita pyrkimyksissä vahvistaa kehitysapuun liittyvää pohjoismaista yhteistyötä.

Esitys 2/2015 Pohjoismaiset kolmikantakeskustelut (A 1623/näring)

Pohjoismaiden neuvosto suosittaa Pohjoismaiden ministerineuvostolle,
että se järjestää työmarkkina-alalla kolmikantakeskustelumalliin perustuvia vuotuisia konferensseja, joissa keskustellaan rakentavista ratkaisuista ajankohtaisiin ja rakenteellisiin esteisiin.

Esitys 3/2015 EU-direktiivien täytäntöönpano (A 1630/näring)

Pohjoismaiden neuvosto suosittaa Pohjoismaiden ministerineuvostolle,
että se tekee siitä pysyvän käytännön, että Pohjoismaiden ministerineuvoston puheenjohtajamaa seuloa tulevia EU-säädöksiä ja valitsee niistä ne, joiden arvioidaan vaikuttavan eniten Pohjoismaiden vapaaseen liikkuvuuteen, ja kutsuu täytäntöönpanosta vastaavia ministeriöiden virkamiehiä koordinoimaan pohjoismaisella tasolla kyseisten EU-säädösten tulkintaa, prosessia ja täytäntöönpanoa.

Esitys 4/2015 Hallitusten tehtävä keskeisille viranomaisille vapaan liikkuvuuden helpottamiseksi Pohjoismaissa (A 1631/näring)

Pohjoismaiden neuvosto suosittaa Pohjoismaiden hallituksille,
että se antaa kansallisille viranomaisille tehtäväksi osana varsinaista toimintaa mukauttaa sääntöjä juoksevasti sekä tarkastella voimassa olevien sääntöjen käytännön toteutusta Pohjoismaiden välisen vapaan liikkuvuuden helpottamiseksi.

että se velvoittaa kansallisia viranomaisia tunnistamaan rajaesteitä ja raportoimaan hallituksille rajaesteistä, jotka vaikeuttavat ihmisten ja yritysten rajat ylittävää toimintaa Pohjoismaissa ja jotka viranomaisen soveltaessa lainsäädäntöä tai sääntöjä ilmenevät suhteessa toisen Pohjoismaan vastaavaan lainsäädäntöön tai sääntöihin.

että Pohjoismaiden hallitukset antavat keskeisille viranomaisille tehtäväksi asettaa yhteisiä työryhmiä, jotka on kytketty keskeisiin pohjoismaisiin sopimuksiin, tavoitteena varmistaa, että näiden tulkinta ja soveltaminen on niin yhteneväistä kuin mahdollista sekä laatia yhdessä ohjeita käsittelijöille, jotka soveltavat näitä pohjoismaisia sopimuksia.

Esitys 5/2015 Rajat ylittävät rautatieyhteydet kasvun ja ilmaston tilan edistämiseksi (A 1639/näring)

Pohjoismaiden neuvosto suosittaa Norjan, Ruotsin ja Tanskan hallituksille, että ne asettavat mahdollisimman nopeasti työryhmän tarkastelemaan Oslo–Göteborg–Kööpenhamina-luotijunayhteyden edellytyksiä sekä sen yhteiskuntataloudellisia etuja. Toimeksiantoon tulee sisältyä eri rahoitusmalleja tämäntyyppiselle laajennukselle sekä alustava toteutusaikataulu.

että maiden hallitukset toimittavat analyysin valmistuttua Pohjoismaiden neuvostolle eritellyn siitä, mitkä ehdot on täytyttävä, jotta kunkin maan hallitus on valmis käynnistämään varsinaiset neuvottelut luotijunaradan yhteisestä laajentamisesta oman maansa alueella.

Esitys 6/2015 Meridieselin leimahduspiste (A 1641/näring)

Pohjoismaiden neuvosto suosittaa Pohjoismaiden hallituksille, että ne koordinoivat näkemyksensä dieselin leimahduspistettä koskevista säännöistä riskianalyyysien pohjalta.

että ne pyrkivät edistämään meridieselin leimahduspistettä koskevien sääntöjen muuttamista tavallista dieseliä vastaaviksi.

Esitys 7/2015 Koulutuksen ja tutkimuksen yhteistyöohjelma (B 301/kultur)

Pohjoismaiden neuvosto suosittaa Pohjoismaiden ministerineuvostolle,

että se toteuttaa ministerineuvoston ehdotuksen koulutus- ja tutkimusalan yhteistyöohjelmaksi B 301/kultur siten kuin se on ministerineuvoston ehdotuksessa kuvattu, mutta sillä lisäyksellä, että ministerineuvosto antaa vuoden 2016 istunnon yhteydessä selonteon, jossa se käy läpi ne toimet ja aloitteet, jotka ministerineuvosto aikoo yhteistyöohjelman toimeenpanon yhteydessä konkreettisesti toteuttaa ja joiden lähtökohtana ovat ne ehdotukset ja kommentit, jotka Pohjoismaiden neuvosto on kuulemisprosessin yhteydessä lähettänyt ministerineuvostolle.

Esitys 8/2015 Kyberturvallisuus Pohjoismaissa (A 1640/kultur)

Pohjoismaiden neuvosto suosittaa Pohjoismaiden hallituksille,

että ne toimittavat vuoden 2016 istuntoon suullisen selonteon sisältäen koosteen ja selvityksen aiheeseen liittyvistä pohjoismaisista aloitteista ja tulevaisuuden toimenpiteistä, jotka voitaisiin toteuttaa Pohjoismaissa sekä CERT-yhteistyön osalta että suhteessa lasten ja nuorten medialukutaitoon – mielellään keskittyen 9. helmikuuta 2016 järjestettävän verkko-turvallisuuspäivän tuloksiin. Valiokunta toivoo hallitusten tekevän yhteistyötä pohjoismaisten toimien parissa, jotka lisäävät IT- ja kyber-turvallisuustietoutta ja -taitoja erityisesti lasten ja nuorten parissa.

että toteutetaan pohjoismainen tiedotuskampanja tai jokin muu kattava tiedotustoimenpide, jonka kohderyhmänä ovat Pohjoismaiden kansalaiset, mukaan lukien lapset ja nuoret. Kampanjan tulee tiedottaa siitä, miten Pohjoismaiden kansalaiset voisivat saavuttaa paremman tietosuojaan ja -turvallisuuden tavoitteena parantaa tietämystä ja tietoisuutta vahvistetusta internetturvallisuudesta pohjoismaisissa yhteiskunnissa.

Suositus 9/2015 Eräiden terveyden- ja sairaanhoidon henkilöstöryhmien sekä eläinlääkäreiden yhteiset pohjoismaiset työmarkkinat (B 304/välfärd)

Pohjoismaiden neuvosto suosittaa Pohjoismaiden ministerineuvostolle,

että se päättää tehdä muutoksen eräiden terveyden- ja sairaanhoidon henkilöstöryhmien sekä eläinlääkäreiden yhteisiä pohjoismaisia työmarkkinoita koskevaan sopimukseen Pohjoismaiden neuvostolle esitellyn ministerineuvoston ehdotuksen mukaisesti.

että se kaksi vuotta EU:n hälytysjärjestelmän IMI:n käyttöönoton jälkeen arvioi, kattaako järjestelmä täysin Pohjoismaiden välisen tiedonvaihtotarpeen, jotta voidaan välttää potilasturvallisuuden vaarantuminen.

että Pohjoismaiden tulee harkita pohjoismaisen sähköisen rekisterin käyttöönottoa Pohjoismaissa terveyden- ja sairaanhoidon laillistetusta henkilöstöstä, eläinlääkäreistä ja muista ammattihenkilöistä valiokuntaehdotuksen A 1506 yhteispohjoismaisen sähköisen rekisterin perustamisesta lääkäreistä, hammaslääkäreistä, sairaanhoitajista ja muista laillistetuista terveydenhuollon ammattihenkilöistä Pohjoismaissa ja itsehallintoalueilla tarkoituksen mukaisesti, jos arvioinnissa todetaan, ettei IMI takaa riittävää turvaa tai käyttövarmuutta.

Suositus 10/2015 Pohjoismaisen yhteistyön lisääminen maiden au pair -järjestelmien osalta (A 1619/välfärd)

Pohjoismaiden neuvosto suosittaa Pohjoismaiden hallituksille,

että ne laativat au pair -järjestelmiä koskevan tilanneraportin, joka toimisi au pair -järjestelmien ongelmiin liittyvän jatkotyön lähtökohtana.

että ne järjestävät konferenssin tavoitteena selvittää, valottaa ja tuoda esiin Pohjoismaiden au pair -järjestelmien ongelmia. Tavoitteena on päästä yhteisymmärrykseen au pair -järjestelmien parissa tehtävästä jatkotyöstä.

että ne pohtivat, laaditaanko au pair -järjestelmille pitkällä aikavälillä yhteispohjoismaisen säännöstö. Edellä mainittujen kahden *että*-lauseen tavoitteena on osaltaan vaikuttaa arvioon siitä, onko pitkällä aikavälillä mahdollista saada aikaiseksi yhteinen säännöstö

Suositus 11/2015 Hyvinvointipalvelut Pohjoismaiden harvaanasutuilla alueilla (A 1622/välfärd)

Pohjoismaiden neuvosto suosittaa Pohjoismaiden ministerineuvostolle,

että se antaa vuosittain selonteon pohjoismaisen aluepoliittisen yhteistyön tilanteesta ottaen lähtökohdaksi neljän työryhmän aihealueet ja Pohjoismaista hankitun tiedon analyysit.

että se arvioi, miten Pohjoismaiden neuvosto voi osallistua aluekehitystä koskevan tiedon pohjoismaiseen kehittämisfoorumiin siten, että työryhmien valitsemat aihealueet tulevat tutuiksi poliittisella tasolla Pohjoismaiden neuvoston valiokunnissa, jotka työskentelevät vastaavien aiheiden ja haasteiden parissa Pohjoismaissa.

Suositus 12/2015 Lasten ja nuorten mielenterveys Pohjoismaissa (A 1643/välfärd)

Pohjoismaiden neuvosto suosittaa Pohjoismaiden ministerineuvostolle,

että se vaihtaa kokemuksia ennaltaehkäiseivistä toimenpiteistä, joilla on myönteinen vaikutus lasten ja nuorten mielenterveyteen.

että se kehittää lasten ja nuorten mielenterveyden häiriöiden hoitoon uusia hoitomenetelmiä ja kerää kokemuksia nykyisistä hoidoista.

että se lisää tutkimusta tietopohjan luomiseksi lasten ja nuorten mielenterveyden häiriöiden hoidossa käytettävistä uusista ja nykyisistä hoitomenetelmistä.

että se jakaa tietoja ja kokemuksia hyvistä tavoista vähentää pakkokeinojen käyttöä mielenterveys-huollossa, keskittyen erityisesti lapsiin ja nuoriin.

että se jakaa kokemuksia tavoista ennaltaehkäistä ja vähentää itsemurhia ja itsemurhayrityksiä.

että se suunnittelee Pohjoismaissa vuosittain järjestettäviin psykiatrian ja psykologian huippu-kokouksiin pääteeman tai osateeman, jonka painopisteessä on erityisesti lasten ja nuorten mielenterveys.

Suositus 13/2015 Lapsuuden seksuaalisen hyväksikäytön jälkiseuraukset aikuisilla (A 1645/välfärd)

Pohjoismaiden neuvosto suosittaa Pohjoismaiden ministerineuvostolle,

että se perustaa verkoston, jonka painopisteinä ovat lapsuuden seksuaalisen hyväksikäytön aiheuttamat jälkiseuraukset aikuisilla ja joka koostuu julkisen, yksityisen ja vapaaehtois-sektorin toimijoista, joilla on vankkaa osaamista alueelta ja joka kokoontuu kerran vuodessa kannustaakseen pohjoismaiseen lisäarvoon sekä tutkimuksen, yrittäjyyden, julkisen yhteiskunnan ja kolmannen sektorin väliseen synergiaan.

että se laatii raportin koskien ”Grönlannin-mallin” mukaista liikkuvaa yksikköä, välittää työmenetelmiä, käynnistää toimenpiteitä ja tekee ehdotuksia mahdollisista muutoksista muissa Pohjoismaissa tehtävää sopeuttamista ajatellen.

että se sisällyttää lapsia ja aikuisia koskevat hyväksikäyttökysymykset Pohjoismaisen hyvinvointi-keskuksen vastuualueeseen sekä Pohjoismaiden terveys- ja sosiaalialan ohjelmien kehittämistyöhön.

että se kehittää koulutusohjelmia, jotka on sopeutettu seksuaalista hyväksikäyttöä kokeneiden lasten ja nuorten sekä jälkiseurauksista kärsivien aikuisten parissa työskenteleville eri ammattiryhmille tavoit-teena Pohjoismaiden yleisten kansanterveysohjelmien vahvistaminen.

että se vahvistaa tutkimusta, eli perustutkimusta, soveltavaa tutkimusta ja huippututkimusta pohjoismaisissa laitoksissa varmistaakseen, että poliittiset päätökset perustuvat tietoon kaikilla seksuaalista hyväksikäyttöä kokeneiden lasten ja nuorten ja jälkiseurauksista kärsivien aikuisten hoitoa ja muita toimenpiteitä koskevilla alueilla.

Suositus 14/2015 Päihteiden väärinkäyttöä koskevaa parempaa tietoa ja hoitoa pohjoismaisen tutkimusverkoston avulla (A 1644/välfärd)

Pohjoismaiden neuvosto suosittaa Pohjoismaiden ministerineuvostolle,

että se työskentelee päihteiden väärinkäyttöä koskevan paremman tiedon ja hoidon saamiseksi.

että se tekee aloitteen yhteispohjoismaiseksi päihteiden väärinkäytön kliinisen tutkimuksen verkostoksi.

että alakohtainen Pohjoismaiden ministerineuvosto/ministeri antaa vuosittaisen selonteon huumausainekysymyksiä koskevasta pohjoismaisesta yhteistyöstä tähän sopivalla foorumilla.

Suositus 15/2015 EU:n vesiputiedirektiiviä koskeva yhteistyö ja vesivaroihin liittyvät vahvuudet (A 1618/miljö)

Pohjoismaiden neuvosto suosittaa Pohjoismaiden ministerineuvostolle,

että se kerää Pohjoismaiden kokemuksia EU:n vesiputiedirektiivin (VPD) täytäntöönpanosta ja laatii suosituksia direktiivin tulevan tarkistamisen osalta.

että se selvittää Pohjoismaiden vahvuuksia vesivarakysymyksissä sekä sitä, miten niitä voidaan käyttää turvallisen vesihuollon varmistamiseksi muilla alueilla.

Suositus 16/2015 Laadukkaan veden saanti ja EU:n vesipuitedirektiivin tarkistaminen (A 1618/miljö)

Pohjoismaiden neuvosto suosittaa Pohjoismaiden hallituksille,

että ne priorisoivat kestäväää vesivarojen hallinnointia ja hyvälaatuisen veden saannin turvaamista kansalaisille tekemällä yhteistyötä Pohjoismaissa, EU:ssa sekä muiden tärkeiden kansainvälisten organisaatioiden ja sopimusten puitteissa.

että ne tekevät yhteistyötä ja koordinoivat näkemyksiään EU:n vesipuitedirektiivin (VPD) tarkistamisessa.

Suositus 17/2015 Tanskan ja Ruotsin välinen panttisopimus (A 1658/miljö)

Pohjoismaiden neuvosto suosittaa Tanskan ja Ruotsin hallituksille,

että ne laativat ja solmivat yhdessä kansallisten panttialan järjestöjen kanssa sopimuksen metalli-tölkeille ja PET-pulloille asetettavasta pantista raja-alueilla.

Suositus 18/2015 Ruotsin ja Norjan välinen panttisopimus (A 1658/miljö)

Pohjoismaiden neuvosto suosittaa Ruotsin ja Norjan hallituksille

että ne laativat ja solmivat yhdessä kansallisten panttialan järjestöjen kanssa sopimuksen metalli-tölkeille ja PET-pulloille asetettavasta pantista raja-alueilla.

Suositus 19/2015 Saksan ja Ruotsin välinen panttisopimus (A 1658/miljö)

Pohjoismaiden neuvosto suosittaa Ruotsin hallitukselle,

että se aloittaa neuvottelut Saksan hallituksen kanssa koskien metallitölkeille ja PET-pulloille asetettavaa panttia Saksan ja Ruotsin välisessä rajakaupassa.

Suositus 20/2015 Suomen, Ruotsin ja Ahvenanmaan välinen panttisopimus (A 1658/miljö)

Pohjoismaiden neuvosto suosittaa Suomen, Ruotsin ja Ahvenanmaan hallituksille,

että ne yhteistyössä maiden kansallisten panttialan järjestöjen kanssa ottavat käyttöön pantin maiden välillä liikennöivillä matkustajalautoilla myytävissä tölkeissä.

Suositus 21/2015 Rauba ja sovinto Israelin ja Palestiinan välisellä rauhansopimuksella (A 1634/presidiet)

Pohjoismaiden neuvosto suosittaa Pohjoismaiden hallituksille,

että ne kehottavat israelilaisia ja palestiinalaisia – Pohjoismaiden tuella – pyrkimään rauhaan ja sovintoon kansainväliseen oikeuteen ja YK:n päätöslauselmiin pohjautuvalla rauhansopimuksella.

Suositus 22/2015 Pohjoismaiden neuvoston palkintoja koskevien sääntöjen tarkistaminen (B 303/presidiet)

Pohjoismaiden neuvosto suosittaa Pohjoismaiden ministerineuvostolle,
että se toteuttaa ministerineuvoston ehdotuksen tarkistetuista säännöistä Pohjoismaiden neuvoston palkinnoille.

että Pohjoismaiden neuvoston ympäristöpalkinnon käsikirjaan lisätään, että ympäristö- ja luonnonvaravaliokunnalla on mahdollisuus esittää ehdotuksia vuotuisen ympäristöpalkinnon teemaksi.

Suositus 23/2015 Pohjoismaisen lehtimieskeskuksen (NJC) arviointi (A 1636/kultur)

Pohjoismaiden neuvosto suosittaa Pohjoismaiden ministerineuvostolle,
että se priorisoi Pohjoismaista lehtimieskeskusta (NJC) myös vuoden 2016 budjetissa samalla tasolla kuin vuonna 2015.

että NJC:n pääkurssin tulee antaa kaikkien Pohjoismaiden osallistujille hyvät tiedot Pohjoismaiden neuvoston työstä ja ottaa vuosittain teemaksi Pohjoismaiden neuvoston puheenjohtajakauden ohjelma ja *että* osallistujien tulee joka vuosi seurata Pohjoismaiden neuvoston varsinaista istuntoa.

että se toteuttaa vuonna 2016 NJC:n toiminnan arvioinnin, jossa selvitetään keskuksen työtä ja stipendejä.

Suositus 24/2015 Kansainvälisen saamelaisen elokuvainstituutin (ISF) rahoitus (A 1637/kultur)

Pohjoismaiden neuvosto suosittaa Norjan, Suomen ja Ruotsin hallituksille,
että ne yhdessä luovat kansainväliselle saamelaiselle elokuvainstituutille taloudellisesti kestävä mallin, jonka mukaan maiden hallitukset kattavat pitkällä aikavälillä instituutin toiminnan.

Suositus 25/2015 Kansainvälisen saamelaisen elokuvainstituutin (ISF) tukeminen (A 1637/kultur)

Pohjoismaiden neuvosto suosittaa Pohjoismaiden ministerineuvostolle,
että se tukee taloudellisesti kansainvälistä saamelaista elokuvainstituuttia tarvittavalla toimintatuella noin kolmen vuoden siirtymäkauden ajan tai siihen asti, kunnes Norjan, Ruotsin ja Suomen hallituksilla on valmiina yhteinen toimintatukijärjestelmä, jolla varmistetaan pysyvä toimintatuki elokuvainstituutille.

että käynnistetään hanke saamenkielisten lastenelokuvien tukemiseksi ja kehittämiseksi tavoitteena tarjota saamelaisille lapsille ja nuorille elokuvien ja television keinoin saamelaisen kulttuurin ja kieltä edustavaa laadukasta kulttuuritarjontaa.

Suositus 26/2015 Pohjoismaiden julkisten viranomaisten yhteisbankinnat (A 1605/näring)

Pohjoismaiden neuvosto suosittaa Pohjoismaiden ministerineuvostolle,
että se teettää selvityksen Pohjoismaiden julkisia hankintoja koskevista nykyisistä säännöksistä ja käytännöistä.

että se teettää tutkimuksen Pohjoismaiden viranomaisten, alueiden ja maiden ajankoh-
taisista tähänastisista julkisista hankinnoista, jotta voidaan oppia jo käynnissä olevasta tai
toteutuneesta yhteistyöstä.

että se ei tarkastele Pohjoismaiden julkisissa yhteishankinnoissa pelkästään mahdollisia
säästöjä, vaan pyrkii myös arvioimaan mahdollisia laatueroja, jotka liittyvät kansallisiin eri-
tyispiirteisiin, tarpeisiin ja ohjaukseen tavoitteen ja tehokkuuden osalta.

että se laatii välineen tai kustannuslaskelmamallin, jonka avulla arvioidaan yhteishankin-
nan tehokkuutta.

että se analysoi niiden sektoreiden osalta, joilla julkisten viranomaisten yhteishankinnat
vaikuttavat tehokkailta ja toisivat säästöjä, myös yhteishankintojen vaikutuksia muun muassa
markkinoihin ja kilpailuun sekä pienten ja keskisuurten yritysten mahdollisuutta osallistua
hankintoihin.

että se tunnistaa, millä sektoreilla Pohjoismaiden julkiset yhteishankinnat hyödyttäisivät
eniten yhteiskuntaa, sekä käynnistää pilottihankkeita näillä aloilla tavoitteena jakaa hyviä
käytäntöjä pitkällä aikavälillä myös muille sektoreille.

Suositus 27/2015 Pohjoismaiden kulttuurinen koulureppu (A 1646/kultur)

Pohjoismaiden neuvosto suosittaa Pohjoismaiden ministerineuvostolle,

että se laajentaa kulttuuriministerien Panostus pohjoismaiseen lasten- ja nuortenkirjalli-
suuteen -aloitetta kattamaan kaikki Pohjoismaiden neuvoston viisi palkintoa.

että se laatii vuosittain korkeatasoisen kulttuuriohjelman kaikista Pohjoismaiden neuvos-
ton palkintoehdokkaista.

että ohjelma on tarjolla Pohjoismaiden lapsille ja nuorille, jotka ovat peruskoulussa tai
toisen asteen koulutuksessa.

että ministerineuvosto sisällyttää panostuksen vuoden 2015 budjettiin siten, että ohjelmaa
tarjotaan kouluvuodeksi 2016–2017.

että se toteuttaa panostuksen Pohjoismaiden kulttuuri- ja opetusministerien yhteistyönä.

Suositus 28/2015 Pohjoismaiden ministerineuvoston vuoden 2016 budjetti (B 302/presidiet, C2/2015)

Puheenjohtajisto ehdottaa, että Pohjoismaiden neuvosto suosittaa Pohjoismaiden ministeri-
neuvostolle,

että se käynnistää selvityksen matkailukohteiden kansallisista ympäristömerkinnöistä
ja ehdottaa tuloksen pohjalta jatkotoimia Pohjoismaiden matkailukohteiden edistämiseksi.

että se priorisoi ”*Climate changes and primary industries*” -raportin toimintalinjauksia
hyväksytyin budjetin puitteissa.

että se kohdentaa vuoden 2016 budjetista 0,9 miljoonaa Tanskan kruunua Uutta poh-
joismaista ruokaa koskevaan toimintaan (budjettikohta 5-6420 Uusi pohjoismainen ruoka).
Ruoka on mukana myös Pohjoismaiden profiloitipanostuksessa vuonna 2016.

että pohjoismaisessa yhteistyössä keskitytään ruokahävikin torjumiseen muun muassa
Vihreän kasvun ohjelmaan ja NordBio-ohjelmaan varattujen varojen kautta, joita on vuonna
2016 käytettävissä yhteensä 2,5 miljoonaa Tanskan kruunua.

että pohjoismaisessa aluekehitysyhteistyössä priorisoidaan jatkossakin talouden kestäväää
kehitystä harvaan asutuilla alueilla.

että Nordjobb-ohjelmaan varataan 3 160 000 Tanskan kruunua vuonna 2016. Nordjobb-
ohjelma arvioidaan vuonna 2016.

että vuonna 2016 pohjoismaisessa elinkeinopolitiikassa keskitytään innovatiivisiin, digi-
taaliin ratkaisuihin, jotka toimivat pohjoismaisen tuotannon perustana.

että vuoden 2016 budjetista kohdennetaan 1 miljoonaa Tanskan kruunua Pohjoismaiselle

lehtimieskeskukselle (NJC) antaen sille samalla erityistehtäväksi työskennellä strategisesti laatujournalistiikan edistämiseksi Pohjoismaissa ja lisätä Pohjoismaiden näkyvyyttä. Taloudellista tukea tarvitaan myös NJC:n Venäjään ja Baltian maihin liittyvään toimintaan.

että Pohjoismaiden ministerineuvostolle laaditaan osana parempien menetelmien priorisointia tietopohja, joka koskee biopankkeja, rekisteritutkimusta ja kliinisiä monikeskustutkimuksia politiikka-vaikutuksineen ja jonka avulla lääketieteellinen tutkimus voidaan muuttaa taloudellisesti kannattavaksi toiminnaksi. Tämä toteutetaan viimeistään ennen kesäkuuta 2016.

että vuonna 2016 säästöjä ei kohdisteta työmarkkinasektoriin. Toteutetaan pilottitutkimus nuorten (alle 30-vuotiaiden) kielten ymmärtämiseen liittyvästä sopeutumisesta työtilanteissa.

että toteutetaan ”Ulkoilutoiminta Pohjoismaissa” -hanke, jonka budjettikehyks on 500 000 Tanskan kruunua. Hankkeella tuetaan lasten ja nuorten kiinnostusta ulkoiluun ja luontoon. Hankkeen pyrkimyksenä on edistää lasten ja nuorten liikuntaharrastusta ja terveyttä.

että Pohjoismaisen kesäyliopisto siirretään (hallinnollisesti ja budjetin osalta) koulutus- ja tutkimusministerineuvostolta (MR-U) yhteistyöministerielle (MR-SAM) ja että vuoden 2015 määrärahaa vastaava määrä siirretään kesäyliopiston kehittämiseen ja toiminnan jatkamiseen. Edellytyksenä on, että Pohjoismaisen kesäyliopisto noudattaa arvioinnin tuloksia ja ehdotuksia jatkotyössä.

että myönnetään 3,758 miljoonaa Tanskan kruunua Saamelaisneuvostolle ja saamelaisten taiteilija-neuvostolle saamelaiseen kulttuuriyhteistyöhön ja sen välitykseen sekä yhtenäisen kulttuuripolitiikan edistämiseen Pohjoismaissa ja Luoteis-Venäjällä.

että myönnetään sopiva summa monimuotoisen pohjoismaisen kulttuurin vahvistamiseksi kouluissa laajassa merkityksessä. Tämä toteutetaan muun muassa esittelemällä panostusta lasten- ja nuorten-kirjallisuuteen esimerkiksi kirjailijavierailujen, lyhyt- ja dokumenttielokuvien verkkopohjaisen levityksen sekä Demokratia, osallistaminen ja turvallisuus - ohjelman kautta.

että se konkretisoi resistenttien bakteerien torjuntatyötä strategiaryhmällä joka työskentelee monialaisesti ja kokonaisvaltaisesti noudattaen niin kutsuttua Yksi terveys -työtappaa.

että se priorisoi työtä kemikaalien ja hormonitoimintaa häiritsevien aineiden vähentämiseksi arjessa kokoamalla lisätietoa niiden vaikutuksista ihmisiin ja luontoon. Pohjoismaiden ministerineuvoston tulee tehdä kansainvälisillä foorumeilla aktiivista politiikkaa pyrkimyksenä vähentää kemikaalien ja hormonitoimintaa häiritsevien aineiden määrää arjessa. Tämän lisäksi ministerineuvosto vahvistaa vuoden aikana Pohjoismaiden kuluttajille suunnattua tiedotuspanostusta.

että vahvistetaan yhteispohjoismaista panostusta ihmiskaupan torjuntaan sen kaikissa muodoissa laajalla sektorienvälisellä ohjelmalla.

että uuden pohjoismaisen lapsi- ja nuorisoyhteistyön strategian täytäntöönpanossa huomioidaan tarve vahvistaa lasten ja nuorten oikeuksien näkökulmaa pohjoismaisessa yhteistyössä.

että kaikki Pohjoismaiden ministerineuvoston sektorit ottavat huomioon tasa-arvonäkökulman valtavirtaistamisen kaikessa toiminnassaan. Kaikkien sektorien, ei ainoastaan tasa-arvoasiain ministerineuvoston, tulee toisin sanoen sisällyttää tasa-arvonäkökulma kaikkiin poliittisiin päätöksiin.

että se Nordic School of Public Healthin (NHV:n) lakkauttamisen jälkeen priorisoi varoja ennaltaehkäisevää toimintaa ja kansanterveyttä koskeviin uusiin panostuksiin.

että se edistää Pohjoismaiden näkyvyyttä naapuri- ja raja-alueilla ja tarkastelee mahdollisuutta myöntää varoja Flensburgin tiedotustoimiston ja Berliinin pohjoismaisten suurlähetystöjen monivuotisille hankkeille sekä jatkaa Pohjolan talosta laaditun ehdotuksen selvittämistä huomioiden Pohjolan talo -käsitteen käytön.

että se selvittää, mitä seurauksia Pohjoismaiden ministerineuvoston Venäjän-toiminnan lakkauttamisella on Baltian maiden tiedotustoimistoille.

***Esitys 29/2015 Naisten ja miesten väliset palkkaerot Pohjoismaissa
(A 1642/medborgar)***

Pohjoismaiden neuvosto suosittaa Pohjoismaiden hallituksille,

että ne laativat vertailukelpoisia kvantitatiivisia analyyseja naisten ja miesten palkkaerojen syistä eri Pohjoismaissa ja kokoavat tiedot raporttiin, joka käsittelee yksittäisten Pohjoismaiden tekemiä toimia palkkaerojen kaventamiseksi sekä toimien toteutusta ja vaikutusta.

että ne järjestävät tulosten pohjalta konferenssin, jonka tavoitteena on selvittää, valaista ja tarkastella lähemmin maiden mahdollisuuksia oppia toisiltaan eri toimista naisten ja miesten välisen palkka- ja eläke-erojen vähentämiseksi. Tavoitteena on luoda yhteinen ymmärrys, jonka pohjalta jatketaan työtä naisten ja miesten välisten palkkaerojen kaventamiseksi.

***Esitys 30/2015 Samapalkkaisuus työelämälän ohjelmaan
(A 1642/medborgar)***

Pohjoismaiden neuvosto suosittaa Pohjoismaiden ministerineuvostolle,

että naisten ja miesten väliset palkkaerot huomioidaan Pohjoismaiden työelämälän yhteistyössä ja sisällytetään tulevaan työelämälän monivuotiseen yhteistyöohjelmaan.

***Sisäinen päätös 1/2015 Pohjoismaiden neuvoston suuntaviivat yhteistyölle
Venäjän valtio- ja aluetason parlamenttien kanssa
(A 1659/presidiet)***

Pohjoismaiden neuvosto päättää,

että hyväksytään uudet Pohjoismaiden neuvoston suuntaviivat yhteistyölle Venäjän valtio- ja aluetason parlamenttien kanssa.

***Sisäinen päätös 2/2015 Israelin ja Palestiinan kahden valtion ratkaisun
tukeminen (A 1634/presidiet)***

Pohjoismaiden neuvosto päättää,

että se pyytää jäseniä kehottamaan omia hallituksiaan tukemaan aktiivisesti kahden valtion, Israelin ja Palestiinan, ratkaisua ja jossakin vaiheessa itsenäisenä valtiona, sillä se edistäisi kaikkein tehokkaimmin rauhan syntymistä.

***Sisäinen päätös 3/2015 Pohjoismaiden neuvoston uusi valiokuntarakenne
(A 1663/presidiet)***

Pohjoismaiden neuvosto päättää,

että Pohjoismaiden neuvoston työjärjestyksen 5 § muutetaan seuraavasti: 5 § Valiokunnat: Neuvostolla on neljä valiokuntaa: Hyvinvointi Pohjolassa - valiokunta, Osaaminen ja kulttuuri Pohjolassa -valiokunta, Kasvu ja kehitys Pohjolassa -valiokunta sekä Kestävä Pohjola -valiokunta. Ne valmistelevat oman alansa asioita ennen niiden lopullista käsittelyä.

Neuvoston palkinnot

Pohjoismaiden neuvosto jakaa vuosittain viisi palkintoa: kirjallisuuspalkinnon, elokuva-palkinnon, musiikkipalkinnon, luonto- ja ympäristöpalkinnon sekä vuodesta 2013 lähtien myös lasten- ja nuortenkirjallisuuspalkinnon. Palkinnot ovat suuruudeltaan 350 000 Tanskan kruunua eli n. 47 000 euroa. Ne jaetaan neuvoston vuotuisen istunnon yhteydessä: kertomusvuonna saajat julkistettiin ja palkinnot jaettiin suuressa palkintogaalassa Harpa-konferenssikeskuksessa Reykjavikissa keskiviikkona 28. lokakuuta 2015.

Neuvoston vanhimman palkinnon eli kirjallisuuspalkinnon sai tällä kertaa norjalaiskirjailija *Jon Fosse* trilogiastaan ”Andvake. Olavs draumar. Kveldsvævd.” Suomen ehdokkaat kirjallisuuspalkinnon saajiksi olivat *Peter Sandströmin* ”Transparente Blanche” sekä *Hannu Raittilan* ”Terminaali”. Ahvenanmaan ehdokas oli *Karin Erlandsson* kirjallaan ”Minkriket” (Minkkitarha).

Palkinnon perusteluissa todetaan muun muassa näin: ”Tämän vuoden palkinnonsaaja on harvinaisen hyvä esimerkki siitä, miten muodon uudistamisen rinnalla voidaan luoda sisältöä, joka onnistuu koskettamaan yli ajan ja paikan rajoitteiden. Fossen proosassa on selkeää runollisuutta ja leikkisää historiatietoisuutta, ja se kertoo rakkaustarinan, joka on ikaikainen ja ajaton”.

Elokuvapalkinto ojennettiin islantilaiselle ohjaaja-käsikirjoittaja *Dagur Kárrille* sekä tuottajille *Baltasar Kormákurille* ja *Agnes Johansenille* elokuvasta ”Fúsi”. Palkintolautakunta luonnehti elokuvaa muun muassa näin: ”Elokuva on pelkistetty ja visuaalisesti kekseliäs kertomus hyvyyden ja viattomuuden säilyttämisestä maailmassa, joka tuntuu läpipääsemättömältä”. Suomen ehdokas elokuvapalkinnon saajaksi oli *Jukka-Pekka Valkeapään* elokuva ”He ovat paenneet”.

Musiikkipalkinnon sai ruotsalainen sellisti, basisti ja säveltäjä *Svante Henryson*. Palkintolautakunta suitsutti häntä näin: ”Svante Henryson on osoittanut kiehtovalla muusikonuralaan ainutlaatuista luovuutta ja virtuoosimaisuutta eri areenoilla”. Suomen ehdokkaat olivat harmonikansoittaja *Kimmo Pohjonen* sekä sellorockyhtye *Apocalyptic*.

Lasten- ja nuortenkirjallisuuspalkinnon sai ruotsalainen *Jakob Wegelius* romaanistaan ”Mördarens apa”. Suomalaisehdokkaat olivat *Maria Turtschaninoffin* teos ”Maresi: Krönikor från Röda klostret”, sekä *Marjatta Levannon* kirjoittama ja *Julia Vuoren* kuvittama teos ”Leonardo oikealta vasemmalle”. Ahvenmaata edusti *Malin Klingenberg* kirjallaan ”Alberta Ensten och upppinnarkungen”.

Luonto- ja ympäristöpalkinnon vastaanotti färsaarelaisen SEV-sähköyhtiön johtaja *Håkun Djurhuus*. Palkinto oli tunnustus yhtiön kunnianhimoisista tavoitteista ja innovatiivisista toimista, jotka liittyvät vihreään sähkөөn siirtymiseen Färsaarten sähköverkossa. Suomesta ehdolla olivat Suomen evankelis-luterilainen kirkko sekä yhteisöllinen tavarankuljetuspalvelu PiggyBaggy. Ahvenenmaalta ehdolla oli *Sixten Sjöblom* biodieselin valmistukseen liittyvästä työstä.

Journalistiapurahat

Pohjoismaiden neuvosto päätti kertomusvuonna lakkauttaa PN:n toimittaja-apurahajärjestelmän tammikuusta 2016 lähtien. PN on vuosittain jakanut apurahoina Pohjoismaita käsittelevään journalistiikkaan. Kolmesta edustajasta koostuvan työryhmän esityksen pohjalta neuvosto päätti lakkauttaa apurahajärjestelmän sen jälkeen kun käytiin keskustelua toimittaja-apurahojen hyödyistä ja lisäarvosta. Apurahoja hallinnoitiin kansallisten valtuuskuntien sihteeristöissä, joista kukin vuosittain myönsi hakijoille 90 000 Tanskan kruunua (n.12 000 euroa).

Suomen osuus vuoden 2015 journalistiapurahasta, 90 000 Tanskan kruunua (n.12 000 euroa), jaettiin kahdeksan hakijan kesken. Myönnetyt apurahat olivat suuruudeltaan 8 000 - 15 000 Tanskan kruunua.

Apurahan saivat:

- Toimittaja *Lisa Bergqvist*, Maarianhamina, perehtyäkseen Huippuvuorten poliittiseen asemaan, elinkeinoelämään ja arkeen.
- Vastaava päätoimittaja *Riitta Kemppainen-Koivisto*, Rovaniemi, tutustuakseen Tukholmasta käsin toimivan Fryshusetin toimintaan, joka tähtää maahanmuuttajalasten ja nuorten kotouttamiseen.
- Päätoimittaja *Kristiina Kunnas*, Helsinki, tutustuakseen Pohjoismaiden neuvoston toimintaan (mukaan lukien täysistunnon seuraaminen), kansalaisjärjestöjen toimintaan sekä maailman vanhimman parlamentin kokoontumispaikkaan Thingvelliriin, Islannissa.
- Toimittaja *Juba Mäkinen*, Helsinki, perehtyäkseen Grönlannin politiikan ja talouden kehitysnäkymiin.
- Tuottaja *Paul Simma*, Kilpisjärvi, vieraillakseen Tanskan elokuvakoulussa (Den Danske Filmskole) ja selvittääkseen miksi koulu on yksi maailman parhaita elokuvakouluja ja miten koulu työskentelee kulttuurisen ja kielellisen monimuotoisuuden lisäämiseksi Tanskan visualisissa medioissa.
- Toimittaja *Timo Sipola*, Oulunsalo, tutustuakseen yhteispohjoismaisten työmarkkinoiden toimivuuteen.
- Tuottaja *Petri Vironen*, Juva, perehtyäkseen ruotsalaiseen sosiaali- ja terveystalouden toimintamalliin Luulajan alueella ja tutustuakseen Ruotsin yleisradioyhtiön SVT:n toimintatapaan muuttuvassa mediamaailmassa.
- Vapaa toimittaja *Julius von Wright*, Helsinki, tutustuakseen ajankohtaisiin erottuviin esimerkkeihin alkoholi-, huumausaine- ja tupakka-alalla neljässä Pohjoismaassa.

POHJOISMAIDEN NEUVOSTO

Pohjoismaiden neuvosto perustettiin vuonna 1952. Neuvostossa on yhteensä 87 valittua jäsentä Suomesta, Ruotsista, Norjasta, Tanskasta ja Islannista sekä Ahvenanmaalta, Färsaarilta ja Grönlannista. Jäsenet jakaantuvat puheenjohtajistoon ja viiteen valiokuntaan. Neuvoston puheenjohtajuus kiertää maiden välillä, ja varsinainen istunto pidetään maassa, jolla puheenjohtajuus kulloinkin on. Neuvoston tekemät päätökset lähetetään Pohjoismaiden ministerineuvostolle ja Pohjoismaiden hallituksille, jotka päättävät niiden toteuttamisesta.

Puheenjohtajisto

Puheenjohtajisto muodostaa Pohjoismaiden neuvoston poliittisen johdon. Istuntojen välillä se on neuvoston ylin päättävä elin. Sen vastuulla on neuvoston yleiset poliittiset linjaukset, työn suunnittelu ja budjetointi sekä ulko- ja turvallisuuspoliittinen parlamentaarinen yhteistyö.

Kulttuuri- ja koulutusvaliokunta

Kulttuuri:

- uusmediaratkaisut
- kieliyhteistyö
- luovuuden kehittäminen kulttuuripolitiikan alalla, mukaan lukien tutkimus ja analyysitoiminnot

Koulutus:

- pudokasongelmat
- nuorisotyöttömyys
- elinikäinen oppiminen
- koulutusalan innovaatiot

Kansalais- ja kuluttajavaliokunta

- demokratia
- ihmisoikeudet
- kansalaisten oikeudet
- tasa-arvo
- kuluttaja-asiat
- elintarviketurvallisuus
- rikollisuuden torjunta, mukaan lukien kansainvälinen rikollisuus ja terrorismi
- oikeuspoliittiset asiat
- maahanmuutto- ja pakolaisasiat
- yhteistyö rasismien torjumiseksi
- alkuperäiskansojen oikeudet

Ympäristö- ja luonnonvaravaliokunta

- ilmastonmuutos
- ydinturvallisuus
- kalataloushallinto
- elintarviketuotanto ja ruokaturva
- biologisen monimuotoisuuden suojeleminen
- arktisen alueen ympäristönsuojelu
- vaaralliset kemikaalit
- energia ja liikenne (yhteistyössä elinkeinovaliokunnan kanssa)

Elinkeinovaliokunta

- sisämarkkinat, vapaa liikkuvuus, rajaesteiden poistaminen, kaupankäynti
- aluepolitiikka ja rakennetuet
- työllisyys ja työmarkkinat
- työympäristö
- infrastruktuuri ja liikenne
- viestintä
- tietotekniikka

- tutkimus
- energia (yhteistyössä ympäristö- ja luonnonvaravaliokunnan kanssa)

Hyvinvointivaliokunta

- hyvinvointia tukevat järjestelmät ja sosiaaliturvajärjestelmät
- sosiaali- ja terveystaloudellinen politiikka
- toimintarajoitteet
- rakentaminen ja asuminen
- perhe
- lapset ja nuoret
- alkoholi, huumeet ja muut päihteet

Tarkastuskomitea

Tarkastuskomitean tehtäviin kuuluu pohjoismaisin varoin rahoitettavan toiminnan parlamentaarinen valvonta.

Vaalikomitea

Vaalikomitea valmistelee istunnossa toimitettavat vaalit.

Pohjoismaiden neuvoston puoluerhyhmät

Pohjoismaiden neuvoston puoluerhyhmät Vuodesta 1973 lähtien Pohjoismaiden neuvoston jäsenet ovat voineet muodostaa puoluerhyhmiä. Puoluerhyhmässä tulee olla vähintään neljä jäsentä, joiden tulee edustaa vähintään kahta eri Pohjoismaata.

Tästä johtuen neuvostossa on myös useita jäseniä, jotka eivät kuulu mihinkään rekisteröityyn pohjoismaiseen puoluerhyhmään. Puheenjohtajisto päättää puoluerhyhmien rekisteröintiä koskevista säännöistä.

Pohjoismaiden neuvostossa on viisi puoluerhyhmää:

- Sosiaalidemokraattinen ryhmä
- Keskiryhmä
- Konservatiivinen ryhmä
- Vasemmistososialistinen vihreä ryhmä
- Vapaa Pohjola

Pohjoismainen hyöty

On keskeinen periaate pohjoismaisessa yhteistyössä. Sen lähtökohdانا on:

- yhteisillä ratkaisuilla saatu huomattava myönteinen vaikutus verrattuna saman hankkeen toteuttamiseen kansallisesti, ”yhdessä olemme vahvempia kuin kukin erikseen”
- pohjoismaisen yhteenkuuluvuuden näkyvöittäminen ja vahvistaminen
- pohjoismaisen osaamisen ja kilpailukyvyyn parantaminen
- Pohjoismaiden kansainvälisten vaikutusmahdollisuuksien vahvistaminen

